

centrope

CENTRAL EUROPEAN REGION

Obraz budúcnosti **CENTROPE** **2015**

31. januára 2005

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

1	Prečo obraz budúcnosti?	3
2	Centrope 2015 : Z vízie sa stala skutočnosť	5
	2.1 Stredoeurópsky región v roku 2015.....	5
	2.2 CENTROPE v roku 2006.....	8
3	Hospodárstvo a inovácie	10
	3.1 CENTROPE 2015 – Úspešne integrovaný hospodársky priestor v rozšírenej Európe	10
	3.2 CENTROPE 2006 – Región siahajúci po budúcnosti.....	11
	3.3 Perspektíva rozvoja „Hospodárstva a inovácií“ v CENTROPE	13
	3.4 Agenda CENTROPE „Hospodárstvo a inovácie“	14
4	Trh práce a kvalifikácia	16
	4.1 CENTROPE 2015 – Pracovné možnosti a cezhraničná solidarita.....	16
	4.2 CENTROPE 2006 – Viac spoločných prvkov ako rozdielov.....	18
	4.3 Perspektíva rozvoja „Trhu práce a kvalifikácie“ CENTROPE.....	19
	4.4 Agenda CENTROPE „Trh práce a kvalifikácia“	21
5	Vzdelávanie, veda a výskum	23
	5.1 CENTROPE 2015 – Spoločne sa učiť, spoločne bádať	23
	5.2 CENTROPE 2006 – Rovnaké ciele, spoločné perspektívy	24
	5.3 Perspektíva rozvoja „Vzdelávania, vedy a výskumu“ CENTROPE	25
	5.4 Agenda CENTROPE „Vzdelávanie, veda a výskum“	27
6	Doprava, infraštruktúra, životné prostredie a regionálny rozvoj	29
	6.1 CENTROPE 2015 – Atraktívny životný priestor - dôležitý uzol pre Európu	29
	6.2 CENTROPE 2006 – Od projektu k realite	31
	6.3 Perspektíva rozvoja „Dopravy, infraštruktúry, životného prostredia a územného rozvoja“ CENTROPE	32
	6.4 Agenda CENTROPE „Doprava, infraštruktúra, životné prostredie a územný rozvoj“	34
7	Kultúra a kultúrny turizmus	36
	7.1 CENTROPE 2015 – Pôžitok, kultúra a tvorivosť	36
	7.2 CENTROPE 2006 – Kultúra, oblok k susedovi.....	38
	7.3 Perspektíva rozvoja „Kultúry a kultúrneho turizmu“ CENTROPE.....	39
	7.4 Agenda CENTROPE „Kultúra a kultúrny turizmus“	40
8	Komunikácia a kooperácia	43
	8.1 CENTROPE 2015 – Kde tu bola hranica?.....	43
	8.2 CENTROPE 2006 – Budúcnosť na dosah	44
	8.3 Perspektíva rozvoja „Komunikácie a kooperácie“ CENTROPE	45
	8.4 Agenda CENTROPE „Komunikácia a spolupráca“	47

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

1 Prečo obraz budúcnosti?

V septembri 2003 sa krajskí hejtmani, župani a starostovia zo 14 miest, resp. regiónov susedných príhraničných oblastí Česka, Slovenska, Maďarska a Rakúska v rámci konferencie v Kittsee spoločne dohodli, že sa budú usilovať o rozvoj cezhraničného Stredoeurópskeho regiónu s názvom CENTROPE.

Na tejto úlohe viac ako dva roky intenzívne pracovali odborníci z oblasti politiky, verejnej správy, hospodárstva, výskumu, kultúry, turizmu, trhu práce a médií zo všetkých čiastkových regiónov. Skúmali pritom možnosti a podmienky rozvoja silného a rôznorodého regiónu CENTROPE. Viac ako 200 odborníkov vložilo svoje vedomosti a predstavy do procesu vývoja, diskutovalo a vytváralo spoločné perspektívy. Preto je dnes k dispozícii množstvo detailných analýz a strategických odporúčaní pre budúcu spoluprácu, medzi iným „Perspektívy rozvoja CENTROPE“ v akčných oblastiach Hospodársky a technologický región, Trh práce, Turizmus, Vzdelávanie a výskum, Kultúra, Komunikácia, ako aj perspektívy budúcej multilaterálnej kooperačnej štruktúry, v neposlednom rade sem patrí aj „Regionálna perspektíva rozvoja CENTROPE“, ktorá predstavuje víziu regionálneho rozvoja z hľadiska územného plánovania, koordinovanú medzi všetkými partnermi.

Zhrnutie doterajších vývojových procesov vo forme kompaktnej informácie o tom, kde sa CENTROPE dnes nachádza a čo chce v budúcnosti dosiahnuť je určené všetkým, ktorí sa nemohli sústavne podieľať na tomto procese, teda najmä tým, ktorí zatiaľ vedia o iniciatíve CENTROPE len veľmi málo a v neposlednom rade aj všetkým už zúčastneným.

Obraz budúcnosti CENTROPE 2015 je medzivýsledkom, správou o pokroku, dosiahnutom počas ostatných dvoch rokov, a súčasne aj východiskom pre diskusiu o prehlbovaní vzájomnej spolupráce v budúcich rokoch.

Pohľad do roku 2015 nám umožňuje uvažovať aj za rámec potrieb pragmatickej každodennej politiky. Súčasnne nie je rok 2015 zo strategického pohľadu vôbec tak vzdialený, takže formulované vízie sú veľmi pravdepodobné.

Každá z nasledujúcich kapitol o jednotlivých tematických oblastiach začína popisom situácie v regióne štyroch krajín v roku 2015, ako by mohla vyzeráť po jednom desaťročí spoločného úsilia o rozvoj. Ako v „stroji času“ vidíme, aká pridaná hodnota vznikla spoluprácou. Za tým nasledujúci odsek odráža súčasný stav vývoja v roku 2005/2006 a špecifické podmienky a situácie v regióne štyroch krajín. Popisuje problémy, výzvy, rozdiely, šance a doteraz dosiahnuté úspechy pri spolupráci.

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Výsledkom porovnania súčasnej situácie s víziou budúcnosti je nakoniec v odsekoch „Perspektíva rozvoja“ a „Agenda“ návrh hlavného strategického smerovania a prioritných potrieb, ktoré prispejú k úspechu Stredoeurópskeho regiónu.

Obraz budúcnosti CENTROPE 2015 nie je konečný. Práce na vzniku CENTROPE boli v dôsledku časových a finančných rámcových podmienok projektu Interreg sústredené na niekoľko kľúčových tém a prebiehali s rôznou intenzitou. Na spoločnú činnosť v regióne so štyrmi jazykmi a rozdielnymi záujmami, kapacitami a skúsenosťami so spoluprácou sú totiž aj vo fáze vzájomného hľadania a spoznávania potrebné spoločné myšlienky. To znamená, že obraz budúcnosti má medzery, nezaobrá sa všetkými politickými, spoločenskými, hospodárskymi a sociálnymi témami, ktoré vytvárajú životný a ekonomický priestor, ako je CENTROPE, a nie všade ide pohľad do rovnakej hĺbky.

Účelom obrazu budúcnosti CENTROPE 2015 je informovať formou momentky o doterajších poznatkoch a predstavách perspektív, ďalej podnietiť, vyvolať reflexie, prispieť k novým impulzom a poskytnúť rámec pre kreatívny a produktívny ďalší rozvoj CENTROPE – v súlade s hlavnou myšlienkou „Vzájomne zrastáme, aby sme spoločne rástli“.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

2 Centrope 2015 : Z vízie sa stala skutočnosť

2.1 Stredoeurópsky región v roku 2015

Apríl 2015. Krajinskí hejtmani, župani a starostovia Stredoeurópskeho regiónu sa dnes stretávajú na svojom tohtoročnom valnom zhromaždení, aby prerokovali a schválili pracovný program CENTROPE na ďalšie dva roky. Na výročnom zhromaždení sa zúčastnia aj prominentní zástupcovia kľúčových podnikov a univerzít z celého regiónu, ktoré sa ako asociovaní partneri CENTROPE aktívne zúčastňujú na spoločnom rozvoji Stredoeurópskeho regiónu. Angažovane podporujú politické stratégie a opatrenia pre dynamický rozvoj celkového regiónu v rámci svojich vlastných podnikateľských, vedeckých a spoločenských aktivít.

Okolo šesť a pol milióna ľudí, ktorí žijú a pracujú v Stredoeurópskom regióne, cítia, že patria do tohto hospodárskeho a životného priestoru a stále výraznejšie vnímajú, ako veľa spoločného ich spája a aké výhody tak môžu získať. Uplynulé desaťročie prinieslo veľké zmeny, ktoré mali za následok ešte užšiu spolupatričnosť v tomto regióne štyroch krajín: občania CENTROPE používajú spoločnú menu, prekračujú hranice bez kontrol a už dávno skončili posledné prechodné obdobia na trhu práce a služieb. Napriek tomu všetci zostávajú Čechmi, Slovákmi, Maďarmi a Rakúšanmi, avšak súčasne sebavedomo využívajú vlastné kultúrne a jazykové tradície a kombinujú ich s možnosťami, ktoré im poskytuje Stredoeurópsky región ako životný, hospodársky a kultúrny priestor.

Ľudia sú hrdí na to, že za obdobie iba niekoľkých rokov prekonal silnou vôľou k vzájomnosti prekážky, dovtedy považované za neprekonateľné. Pritom bol tento región celé desaťročia rozdelený železnou oponou. Ale najmä od rozšírenia EÚ bolo vynaložené veľké úsilie o jeho zranenie. Stredoeurópsky región sa dnes považuje za vzorový región, v ktorom sa rýchlo a úspešne podarila integrácia na rozhraní „starých“ a „nových“ členov EÚ.

Výrazne k tomu prispela napríklad skutočnosť, že sa na základe koordinovaných iniciatív odvetví kultúry, voľného času a turizmu a ich zariadení výborne rozvinul vnútorný turizmus v rámci CENTROPE. Spoločné prežívanie voľného času a kultúrnych aktivít, ako aj spoločné vedomie prispelo k vzájomnému rešpektu, pochopeniu a záujmu.

Súdržnosť regiónu výrazne posilnil aj intenzívne podporovaný rozvoj koordinovaných vzdelávacích a doškoľovacích ponúk škôl a univerzít regiónu. Medzičasom sa

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

výmenné programy pre žiakov a študentov, ktoré boli spoločne vyvinuté a podporované, stali rovnakou bežnou súčasťou cezhraničného systému vzdelávania a inovácii, akou sú veľké výskumné projekty CENTROPE. Univerzitné a komerčné výskumné zariadenia tvoria jedinečnú, vysoko špecializovanú, ale súčasne aj medziodborovú vedomostnú sieť, ktorá významne posilnila medzinárodné postavenie CENTROPE ako centra vedy.

Viacjazyčnosť Stredoeurópskeho regiónu, ktorú práve u mladšej generácie dopĺňa výborná znalosť angličtiny, vytvára z absolventov vzdelávacích, vedeckých a výskumných zariadení CENTROPE expertov, žiadaných v celej Európe. Ich zakotvenosť v Stredoeurópskom regióne ich navyše kvalifikuje za dôležitých sprostredkovateľov pre európske podniky a univerzity smerom do širšej východnej a juhovýchodnej oblasti Európy.

Motorom tohto vývoja je medzičasom stále užšie a veľmi dynamické prepojenie podnikov v rámci CENTROPE, čo významne prispieva k zrastaniu a „spoločnému rastu“. Vďaka vysokému počtu výborne kvalifikovaných pracovných síl sa Stredoeurópsky región stal atraktívnym európskym priestorom pre vedeckú a výskumnú činnosť v oblasti inovatívnych rastových odvetví. Pulzujúca ekonomika zaručuje obyvateľstvu aj napriek ostrej medzinárodnej konkurencii prosperitu a sociálne istoty.

Obdivuhodné pritom je to, ako sa regionálne a medzinárodné spoločnosti chopili stratégie trvalo udržateľného vývoja a ako prostredníctvom inteligentných postupov a výrobkov aktívne podporujú vysokú kvalitu životného prostredia Stredoeurópskeho regiónu. CENTROPE je stále viac vnímaná ako dynamický „biosférický región“, v ktorom sa ekonomická prosperita nerozlučne spája s výraznou ochranou cenného prírodného dedičstva regiónu. Ochrana prírodných zdrojov a zodpovedné zaobchádzanie s národnými parkami, biosférickými rezerváciami a kultúrnou krajinou regiónu, to všetko sú úlohy, ktoré partnerské regióny a mestá riešia s ohľadom na spoločný prírodný priestor s úplnou samozrejmou spoločne.

Prostredníctvom zodpovednej voľby sídiel, premyslenej logistiky mobility a moderných produktov podniky významne prispievajú k ochrane veľkých aj malých, sčasti ešte neporušených prírodných území. Využívajú pritom profesionálnu spoluprácu medzi mestami a regiónmi v záležitostiach územného a sídelného rozvoja, čo im dáva k dispozícii prvotriedne informácie o celom regióne. Takto zabezpečená vysoká kvalita života sa stala charakteristickým znakom Stredoeurópskeho regiónu a predstavuje významnú konkurenčnú výhodu.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

K dynamizácii nadregionálnej ekonomickej sily a konkurencieschopnosti, ale aj k zlepšeniu mobility obyvateľov regiónu, významne prispeli aj kľúčové projekty v oblasti infraštruktúry. Medzinárodná dostupnosť a vnútroregionálne prepojenie Stredoeurópskeho regiónu sa súbežne výrazne zlepšilo v dôsledku integrovaných dopravných a mobilných riešení vo všetkých oblastiach (železničná, cestná, letecká aj lodná doprava) a CENTROPE sa stala moderným a výkonným uzlom na hlavných európskych trasách.

Úspech tohto vývoja uplynulých rokov možno v neposlednom rade vysvetliť aj tým, že sa podarilo presadiť úzku a záväznú spoluprácu verejných inštitúcií regiónu štyroch krajín, ktorá aktívne podporuje zrastanie do integrovaného a celou Európou rešpektovaného veľkoregiónu. Preto funguje spolupráca takmer bezproblémovo aj v dôležitých otázkach, ako je napr. trh práce, výskum a vývoj, infraštruktúra, cestovný ruch atď., a to napriek rozdielnym právnym poriadkom a postupom.

Tajomstvom úspechu je zrejme skutočnosť, že bol zvolený pružný model spolupráce, ktorý jednoduchým, ale účinným spôsobom spája samostatnosť, konkurenciu a kooperáciu a podporuje vzájomný rešpekt. Spolupráca sa opiera predovšetkým o decentrálne kooperačný manažment v štyroch čiastkových regiónoch. K tomu sa pridáva prepojený multilaterálny hlavný manažment, ktorého úlohou je koordinácia individuálnych a spoločných záujmov na strategickej úrovni.

V politickej rovine sa z CENTROPE za krátky čas stala platforma, ktorú zúčastnení krajskí hejtmani, župani a starostovia využívajú na koordináciu politických cieľov a pozícií. Spoločné „stredoeurópske“ stanoviská prijímajú v najrozličnejších tematických okruhoch – predovšetkým v oblasti infraštruktúry a regionálneho rozvoja. Koordinované vystupovanie vyšších územných celkov a miest dodáva ich hlasu veľkú váhu nielen na národnej, ale aj na európskej úrovni.

Impulzov a aktivít, iniciovaných CENTROPE v rámci komunikácie a práce s verejnosťou, sa medzičasom chopili médiá Stredoeurópskeho regiónu a dnes už predstavujú ich vlastný záujem a priestor pre aktivity. To významne prispelo k dobrej informovanosti obyvateľov a nositeľov rozhodnutí v celom regióne, a tým aj k stále silnejšej identifikácii s CENTROPE.

Cezhraničné kultúrne iniciatívy, ako je už niekoľko rokov pravidelne poriadany Festival elektronickej hudby CENTROPE, prispeli k tomuto spoločnému vedomiu rovnako, ako priestorové „zblížovanie“ regiónov. Občania napríklad veľmi oceňujú, že si môžu pomocou spoločného internetového portálu verejných dopravných podnikov vyhľadať spojenie medzi mestami a obcami v rámci CENTROPE.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

Resumé: Najvýraznejším znakom spolupráce v Stredoeurópskom regióne je to, že dobre a dynamicky funguje bez toho, aby bol potrebný jednotný politický útvar alebo nový územný celok. Sila spolupráce v rámci CENTROPE spočíva v pestrosti, ktorá sa cielene využíva na spoločný prospech.

2.2 CENTROPE v roku 2006

Marec 2006. V rámci našej úvodnej konferencie o začiatku ďalšej etapy rozvoja konštatujeme, že vízia budúcnosti CENTROPE je síce veľmi ambiciózna, ale napriek tomu realizovateľná, ak angažovane a dôsledne využijeme príležitosti a existujúce výhody. Veľa závisí od toho, ako správnymi stratégiami dlhodobu nastavíme výhybky a rozbehneme na to potrebné centrálné úlohy a projekty. Najväčšia výzva v blízkej budúcnosti však spočíva v tom, že treba získať a nadchnúť ľudí v Stredoeurópskom regióne pre túto víziu budúcnosti.

Stredoeurópsky región má medzičasom za sebou úspešné obdobie spolupráce. Vzniklo veľa nových kontaktov a mnoho projektov, podarilo sa dosiahnuť dôležité čiastkové úspechy smerom k trvalej spolupráci. V každodennom živote regiónu štyroch krajín sa „zrastanie“ stalo v mnohých oblastiach už bežnou realitou, či už v rámci spoločného turizmu, spolupráce podnikateľov alebo kultúrnej výmeny. Pre mnohých ľudí sa život pri hranici už dokonca stal životom ponad hranice.

V ostatných dvoch rokoch sa jasne ukázalo, že potenciály vlastné Stredoeurópskemu regiónu, možno premeniť na výhody pre všetkých len vtedy, ak sa podarí nad rámec čiastkových záujmov realizovať celkový projekt s víziami, ktoré vzniknú a budú podporované spoločne. Ak chápeme CENTROPE ako spoločne vytváraný akčný priestor, zvýrazní sa tak nielen sila a osobitosť Stredoeurópskeho regiónu, ale vzniknú aj celkom nové synergické efekty, ktoré len sčasti tušíme.

Každý z čiastkových regiónov má veľmi špecifický charakter. To spolu vytvára pestrosť a tým aj silu Stredoeurópskeho regiónu. Jednotlivé znaky spoločne predstavujú jedinečnú šancu, dať CENTROPE mimoriadnu váhu v rodine európskych veľkoregiónov. Dôsledkom je potreba rozmyšľať, plánovať a rozvíjať budúcnosť Stredoeurópskeho regiónu ako celku.

Víziou budúcnosti „CENTROPE 2015“ vykresľujeme cezhraničný región, ktorý sa kvôli mimoriadnej zodpovednosti za mladú generáciu nebojí výzvy, vytvoríť zo Stredoeurópskeho regiónu dynamický, voči svetu otvorený a tolerantný hospodársky

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

priestor, v ktorom sa sebavedome a úspešne žije na rozhraní medzi „starými“ a „novými“ členmi.

Ako možno zvládnuť náročné výzvy, ktoré sú pred nami, keď každá z riešených oblastí, či už trh práce, infraštruktúra, výskum alebo kultúra, v detailnom pohľade vyžaduje veľmi špecifické stratégie a opatrenia? V nasledujúcich odsekoch je podrobnejšie popísaná „Vízia budúcnosti CENTROPE 2015“ pre niektoré dotknuté oblasti.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

3 Hospodárstvo a inovácie

3.1 CENTROPE 2015 – Úspešne integrovaný hospodársky priestor v rozšírenej Európe

Podniky so sídlom v CENTROPE uskutočňujú dôležité zmeny v celom rade inovatívnych odvetví, ako sú biotechnológie, technológie životného prostredia, informačné technológie a Creative Industries, a vyvíjajú pre trh vysoko kvalitné a konkurencieschopné výrobky. Miera rastu spoločného regiónu presahuje európsky priemer, rast príjmov a produktivity stále viac vyrovnáva pôvodné rozdiely v regióne. Cielené cezhranične koordinované investície do výskumu a vývoja spravili z regiónu základňu špičkových technológií, založenú na vedomostiach.

Stredisko špičkových technológií s vysokým rastovým potenciálom, založené na báze vedomostí

V CENTROPE vznikol počas iba niekoľkých rokov integrovaný trh, ktorý je príkladom toho, ako možno využiť rôzne výhody lokality na úzkom priestore v prospech všetkých strán. V rôznych oblastiach priemyselnej výroby sa znižujú náklady prostredníctvom hustej, cezhraničnej siete popredných medzinárodných spoločností a konkurencieschopného sektoru malých a stredných podnikov – predovšetkým v mieste s najvyššou koncentráciou automobilového priemyslu na svete. V EÚ je CENTROPE považovaná za príklad úspešnej integrácie rozšírenej Európy.

Silné malé a stredné podniky a medzinárodné koncerny

CENTROPE je centrom nového európskeho centrálného hospodárskeho priestoru, ktorý siaha od Baltského mora až po severný Jadran. CENTROPE predstavuje pre tento región vo všetkých ohľadoch funkciu stredy: je to najdôležitejšie sídlo regionálnych centrál na obsluhu trhov vo východnej a juhovýchodnej Európe, uzol, ktorý poskytuje konkurencieschopné služby a produkty pre globálne trhy a je centrom diania v centre Európskej únie, z ktorej možno rýchlo dosiahnuť rozvíjajúce sa trhy vo východnej časti kontinentu.

Centrum diania v strede Európy

Medzinárodné koncerny a domáce podniky oceňujú nielen silné, prepojenia so starými a novými trhmi Európskej únie, ktoré vyplývajú z dlhých tradícií, ale aj prvotriedne „mäkké“ kvality tohto stanovišťa, z ktorých majú prospech všetci pracovníci: pre tento atraktívny, cezhraničný hospodársky a životný priestor je charakteristická

Atraktívny hospodársky priestor s vysokou kvalitou života

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

vysoká kvalita života, široká kultúrna ponuka, prirodzené rekreačné priestory a bezpečnosť.

Inštitúcie regiónu štyroch krajín uľahčujú a organizujú stále užšiu ekonomickú integráciu a odstraňovanie posledných prekážok celoregionálnej ekonomiky. Výsledkom medzinárodne koordinovaného marketingu pre túto lokalitu je skutočnosť, že CENTROPE je stále viac vnímaná ako špičkové integrované firemné stanovište v strednej Európe.

*CENTROPE podporuje
hospodárstvo
a marketing vlastnej
lokality*

3.2 CENTROPE 2006 – Región siahajúci po budúcnosti

Už začiatkom deväťdesiatych rokov vznikol v mnohých oblastiach cezhranične prepojený hospodársky priestor, v ktorom sa angažujú podniky zo susedných krajín, ktoré prenikajú na tamojšie trhy, rozbiehajú spoluprácu alebo si vyberajú najvýhodnejšie miesta, aby mohli vyrábať globálne konkurencieschopné produkty. Know-how, ktoré sa nachádza v tomto regióne, intenzívne využívajú aj medzinárodní ekonomickí hráči, ktorí sa chcú uchýtiť na nových trhoch strednej, východnej a juhovýchodnej Európy.

*Stále intenzívnejšie
ekonomické prepojenie*

Rozšírenie EÚ v roku 2004 vytvorilo do značnej miery dovŕšený vnútorný trh, v ktorom sa mohli rozvíjať výrobné reťazce, založené na delbe práce, ako aj kooperačné siete. Z rozšírených, nadregionálnych spotrebiteľských a subdodávateľských trhov profitujú najmä malé a stredné podniky. Už dnes sú snahy podnikov o internacionalizáciu podporované súkromnými a verejnými inštitúciami formou poskytovania informácií, poradenstva a početných cezhraničných iniciatívnych projektov.

*Rozšírenie EÚ ako
katalyzátor prehlbenej
delby práce*

Všetky partnerské regióny spoločne vykazujú vysokú úroveň vzdelania, veľký potenciál odborných pracovníkov, široké spektrum odvetví v sektore priemyslu a služieb a firemnú štruktúru, pozostávajúcu primárne z malých a stredných podnikov. Vo väčšine čiastkových regiónov sú motorom regionálneho hospodárstva popri tradičných priemyselných odvetviach aj inovatívne, vysoko kvalifikované odvetvia. CENTROPE sa zmenila na prvotriedne centrum služieb, ktoré dokáže presadiť svoju ponuku prostredníctvom dobre rozvinutej komunikačnej a prepravnej

*Zdravá, diverzifikovaná
podniková a ekonomická
štruktúra*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

infraštruktúry aj na globálnom trhu. Stabilne vysoké hodnoty rastu sú charakteristické najmä pre čiastkové regióny v nových členských krajinách. Stredoeurópsky región má najlepšie predpoklady stať sa špičkovým stanovišťom, ktorý môže konkurovať popredným regiónom Európy.

Táto pozitívna východisková situácia je však konfrontovaná s ešte stále veľkou potrebou rozvoja, ktorý je nutný na uskutočnenie vízie modelového európskeho regiónu: voľný pohyb tovarov, kapitálu a služieb je ešte stále obmedzovaný prekážkami a ešte sa nestal pre podniky samozrejmosťou. Cezhraničné aktivity podnikov sťažujú alebo od nich odrádzajú „každodenné problémy na hraniciach“, ako napr. neúplné informácie o susedných trhoch, úradné reštrikcie, alebo nedostatočné cezhraničné infraštruktúry. Konkurencia jednotlivých lokalít v rámci regiónu vychádza zo sčasti veľmi rozdielnych rámcových podmienok, napríklad vo vzťahu k daňovým systémom a mzdovej úrovni. Zapojenie periférnych lokalít mimo veľkých aglomerácií do procesu rozvoja v hospodárskych centrách ešte nie je optimálne zabezpečené. V mnohých oblastiach existuje reálne riziko odchodu vysoko kvalifikovaných pracovných síl a s tým spojených výskumných a vývojových aktivít. CENTROPE ako celok čelí výzve zaistiť pracovné miesta, ktoré sú ohrozené globálnym trendom presunu výroby do krajín s veľmi nízkou úrovňou miezd.

*Nevyužitý potenciál
regionálneho
vnútorného trhu*

Dôležité prvky infraštruktúry, predovšetkým cezhraničné železničné a cestné spoje si ešte vyžadujú ďalšie rozvojové kroky, aby vyhovelí nárokom funkčného vnútorného trhu. Malé a stredné podniky, ktoré sú v hospodárskom živote dominantné, často majú príliš malé interné zdroje, alebo im chýba know-how na intenzívnejšiu cezhraničnú spoluprácu. Ešte len vzniká spoločný marketing pre túto hospodársku lokalitu, to isté platí pre vypracovávanie vzájomne zladených stratégií rozvoja celkového regiónu.

*Úlohy rozvoja
infraštruktúry, know-how
v rámci spolupráce
a marketingu lokality*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

3.3 Perspektíva rozvoja „Hospodárstva a inovácií“ v CENTROPE

Každodenný cezhraničný pracovný život ešte stále komplikuje celý rad formálnych, neformálnych a praktických prekážok. Na vytvorenie plne funkčného regionálneho vnútorného trhu je potrebné rýchle odstránenie týchto posledných bariér neobmedzených a intenzívnych hospodárskych vzťahov za súčasného zohľadnenia rámcových podmienok v rôznych odvetviach. Práve malým a stredným podnikom ponúkajú integrované trhy Stredoeurópskeho regiónu veľkú šancu prekonať ich tradičné väzby na národné trhy a nájsť prístup na regionálne a národné trhy, spojené s CENTROPE. V tomto rámci sú najdôležitejšie opatrenia na podporu jazykových schopností a medzikulturálneho know-how, ako aj uľahčenie cezhraničnej mobility pracovných síl. V neposlednom rade prispievajú aktivity Stredoeurópskeho regiónu k tomu, aby bola skutočná cezhraničná hospodárska integrácia vnímaná v rámci podnikovej kultúry ako úplná samozrejmosť.

Završenie regionálneho vnútorného trhu

CENTROPE môže rozhodujúcou mierou prispieť k stimulácii inovačných schopností podnikov vo všetkých čiastkových regiónoch. Opatrenia, prijaté v rámci regionálnej spolupráce, na jednej strane motivujú výskumné zariadenia k tomu, aby uskutočňovali myšlienky vhodné pre trh, a na strane druhej podnikateľov, aby vo svojich firmách realizovali inovačnú politiku. Podpora transferu know-how a deľba práce pri vývoji technológií slúži taktiež na zavedenie a upevnenie inovatívnych ekonomických odvetví, orientovaných na technológie. Partneri z viacerých regiónov môžu zapojiť potenciály svojich hospodárskych stanovíšť a vlastné technologické know-how do spoločných projektov, ktoré by sami nezvládli. S cieľom čo najúčelnejšie využiť dotácie musia byť strategické rozhodnutia o ťažiskových technológiách prijímané v súlade s vývojom trhu. Na to sú potrebné rozsiahle znalosti už existujúcich výskumných aktivít a presná analýza existujúcich kompetenčných oblastí vo všetkých čiastkových regiónoch. Z toho možno následne odvodiť spoločnú pozíciu.

Rámcové podmienky na podporu inovácie

Stredoeurópsky región vytvára atraktívne podmienky pre investorov. Spolupráca je základom intenzívneho medzinárodného marketingu smerom von, ako aj nové vnímanie lokality v rámci regiónu. Základom pre príchod nových podnikov je preto nielen existujúci

Podpora investícií a marketing stanovíšť

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

ekonomický potenciál, ale aj podpora príchodu podnikov formou dotácií, infraštruktúrnych opatrení alebo daňových výhod. Aj keď sú existujúce agentúry na podporu príchodu nových podnikov jednotlivých čiastkových regiónov zásadne konkurentmi pri získavaní investorov, existujú už prvé pozitívne skúsenosti zo spolupráce, ktoré treba rozšíriť. Je potrebné upozorniť potenciálnych investorov na región CENTROPE a vytvoriť potrebné sprievodné nástroje pre rozhodovanie investorov.

3.4 Agenda CENTROPE „Hospodárstvo a inovácie“

- **Marketing a medzinárodné vystupovanie**
Úzka spolupráca agentúr pre rozvoj investícií jednotlivých čiastkových regiónov umožňuje spoločný medzinárodný marketing a lobing pre umiestnenie hospodárskych investícií v CENTROPE, ako aj lobing na národnej úrovni a v rámci celej EÚ. Pri zohľadnení daností čiastkových regiónov CENTROPE možno zadefinovať ekonomické oblasti, ktoré budú prednostne ponúkané ako firemné lokality v rámci Stredoeurópskeho regiónu.
- **Ponuka informácií, analýz a služieb CENTROPE**
Cezhraničná ponuka informácií a služieb CENTROPE by mala na báze existujúcich iniciatív zorientovať podnikateľov v Stredoeurópskom regióne v problematike regionálne špecifických hráčov, profilov krajín a odvetví ako aj v problematike podpôr a dotácií. Takáto primárna podpora podnikateľskej činnosti uľahčí firmám vstup na nový trh. Súčasťou ponuky služieb je aj analýza problémových miest na odstránenie byrokratických prekážok pri výmene tovarov a služieb v obchodnej praxi (integračný monitoring), využívanie existujúcich podnikových sietí na nadregionálne aktivity ako aj cieľená podpora kooperačných vzťahov medzi podnikmi. Podporou jazykových a medzikulturálnych kompetencií pracovníkov sa dosiahne ďalšie posilnenie cezhraničnej spolupráce.
- **Fórum ekonomickej integrácie CENTROPE**
Multilaterálne grémium, zložené z hlavných aktérov v oblasti podporných činností – teda z priemyselných a hospodárskych komôr, hospodárskych agentúr, ekonomických rezortov regiónov atď. – vedie pokračujúci diskusiu o potenciáloch zlepšenia a inovátnych podporných opatreniach.
- **CENTROPE Products – Podpora identity formou spoločného marketingu a štandardov kvality**
Aktívna práca s verejnosťou v regióne CENTROPE slúži na podporu vedomia a integrácie v podnikateľskom prostredí. Strešná značka CENTROPE slúži na marketing typických produktov z čiastkových regiónov s príslušnými štandardmi kvality v rámci spoločnej marketingovej koncepcie.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

- **Nástroje na financovanie spolupráce malých a stredných podnikov**
V jednotlivých čiastkových regiónoch CENTROPE existuje celý rad nástrojov na uľahčenie prístupu podnikov k rizikovému kapitálu, pričom existuje stále väčšia potreba cezhraničnej koordinácie a špecifických cezhraničných nástrojov financovania. Malým a stredným podnikom budú poskytnuté ciele informácie a poradenstvo na získanie alternatívnych foriem financovania.
- **Podpora hospodárskych odvetví a sietí inovačných centier, orientovaných na technológie**
Hospodárske odvetvia, orientované na technológie, potrebujú veľmi kvalitné infraštruktúrne prostredie so zodpovedajúcou ponukou služieb. Technologické centrá a priemyselné parky, ktoré už existujú v regiónoch, ponúkajú priaznivé podmienky pre uchytenie sa technologicky orientovaných odvetví. V zmysle optimalizácie zdrojov je rozumné podporovať kooperáciu a výmenu skúseností, spolupracovať pri prevádzke a financovaní, ako aj vyrovnávať štandardy úrovne vybavenosti a ponuky služieb. Súčasťou je aj evidencia dodávateľov technológií a jednotlivých podporných zariadení, ktorí prichádzajú ekonomicky do úvahy, ako aj ich služieb a hlavných oblastí činnosti. Tieto analýzy sú doplnené prieskumom potrebného know-how a technológií pre podnikateľov v rámci celej CENTROPE.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

4 Trh práce a kvalifikácia

4.1 CENTROPE 2015 – Pracovné možnosti a cezhraničná solidarita

Spoločný, cezhraničný trh práce zavŕšil vnútorný trh v rámci CENTROPE. Od vypršania prechodných ustanovení je zaručený aj voľný pohyb pracovných síl a občania Stredoeurópskeho regiónu môžu bez problémov pracovať vo všetkých susedných krajinách. CENTROPE je atraktívnym regiónom pre pracovné sily, ktoré tu nachádzajú kvalitné pracovné miesta s perspektívou a férovými mzdami. Partnerské regióny CENTROPE koordinovane riadia a vytvárajú otvorený trh a našli spoločný pohľad na vývoj a budúce výzvy.

Otvorený trh práce

Spolupráca je úzko prepojená s rastovými a inovačnými stratégiami CENTROPE. Vďaka úspešnej inovačnej politike a zintenzívneniu výskumu a vývoja vzniklo v CENTROPE viac nových pracovných miest, ako sa stratilo odchodom firiem. Najdôležitejšie pre túto pozitívnu celkovú bilanciu bolo to, že tu ostali a ďalej rástli hlavné podniky automobilového priemyslu a biotechnologické firmy. Ďalším faktorom zvyšovania počtu pracovných miest bol rast odvetví kultúry a turizmu, ako aj sociálnych a zdravotných služieb. Malé a stredné podniky sú v tomto regióne dôležitými a stabilnými zamestnávateľmi.

*Koordinácia so
stratégiami rastu a
inovácií*

CENTROPE umožňuje cezhraničné sprostredkovávanie pracovných síl v súlade s potrebami zamestnancov a zamestnávateľov, koordinovanú kvalifikačnú politiku pre druhy povolání s nedostatkom pracovníkov, ako aj kooperácie zariadení ďalšieho vzdelávania, aby boli splnené požiadavky na kvalifikáciu zo strany dynamicky sa rozvíjajúceho hospodárstva. Vzdelávacie a školiace aktivity sú skordinované s požiadavkami podnikov najmä v tých oblastiach, kde hrá CENTROPE v medzinárodnom rámci úlohu lídra na poli výroby a inovácie. Bez problémov funguje vzájomné uznávanie certifikátov a diplomov; zamestnávatelia vedia, aké je vzdelanie pracovníkov, ktorých im ponúkajú susedné regióny.

*Sprostredkovávanie
a kvalifikácia*

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Intenzívnejšia cezhraničná spolupráca sociálnych partnerov prispela k rozvoju a rozšíreniu sociálneho dialógu na úrovni CENTROPE. Sociálni partneri na základe početných konzultácií a rokovaní vypracovali spoločné štandardy a pozície k hlavným témam trhu práce a sociálnej politiky. Nosnú úlohu zohrávajú aj pri tvorbe aktívnej politiky trhu práce. Tieto aktivity v zásadnej miere prispeli k tomu, že okrem ekonomickej prosperity má vysokú prioritu aj cieľ sociálnej kohézie. Ako spoločná úloha je chápané zabezpečenie prístupu na trh práce pre všetkých, resp. integrácia starších, postihnutých, etnických menšín a iných skupín, ktoré sú ohrozené sociálnym vytesnením. Riešenie tejto úlohy prebieha formou cezhranične koordinovaných opatrení. Dobre zabehnutá spolupráca úradov práce zabezpečuje dodržiavanie všetkých rámcových právnych podmienok zo strany zamestnávateľov a samostatne zárobkovo činných osôb.

Spolupráca v rámci sociálneho zabezpečenia

Čas do vypršania prechodných predpisov bol intenzívne využitý na čo najlepšiu prípravu na voľný pohyb osôb na trhu práce. Citlivé a postupné otváranie východorakúskeho trhu práce spôsobilo, že ani v problémových odvetviach, proces zmien nevytváral tlak na mzdy. Bilaterálne dohody, ktoré boli priebežne prispôbované, slúžili na to, aby sa trh práce pripravil na otvorenie, aby sa zabránilo nedostatku pracovných síl v hospodárstve a aby vznikli impulzy na rozvoj bezprostredných príhraničných regiónov. Prechodné obdobie bolo využité aj na upevnenie kooperačných štruktúr na trhu práce a na vybudovanie spoločnej vedomostnej a informačnej databázy. Z postupného otvárania nemali prospech len pracovné sily z Česka, Slovenska a Maďarska a podniky s pobočkami vo viacerých regiónoch CENTROPE, ale aj rakúski uchádzači o prácu. Aj pre mnohých Rakúšanov sú zaujímavé ponuky pracovných miest v susedných krajinách, najmä v automobilovom sektore a v oblasti príbuzných služieb.

Konstruktívne využitie prechodných období

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

4.2 CENTROPE 2006 – Viac spoločných prvkov ako rozdielov

Pre pracovné trhy partnerských regiónov CENTROPE sú charakteristické niektoré veľmi výrazné rozdiely, ale aj prekvapivé množstvo zhôd. Bližší pohľad ukáže, že aj v rámci partnerských regiónov existujú výrazné rozdiely v zamestnanosti a disponibilných príjmoch. Veľkú podobnosť vykazujú trhy práce v porovnateľných čiastkových regiónoch, ako napríklad v urbánnych centrách, ktoré vykazujú vysokú štruktúru kvalifikácie, výroby s vysokou technologickou a kapitálovou náročnosťou, ako aj vysoký podiel zamestnanosti v sektore služieb; ale to platí aj pre vidiecke regióny s menej diverzifikovanou hospodárskou infraštruktúrou a vysokým podielom zamestnanosti v pôdohospodárstve, zato však dobrými šancami napr. v oblasti cestovného ruchu.

Podobná východisková situácia

Miera nezamestnanosti sa pri porovnaní v rámci CENTROPE odlišuje oveľa menej ako na národnej úrovni. Takmer plná zamestnanosť je v meste, resp. v regióne Bratislava a župe Győr-Moson-Sopron. Pre celý región CENTROPE možno konštatovať nedostatok odborných pracovníkov a veľkú výzvu predstavuje schopnosť pružnej reakcie na potreby hospodárstva formou kvalifikačných ofenzív. Stredne- a dlhodobé perspektívy demografického vývoja (stúpajúci priemerný vek a odhadnutelný pokles ponuky pracovných síl) čiastkových regiónov vykazujú napriek drobným rozdielom podobné výsledky.

Priaznivá situácia v zamestnanosti

Úlohu hrajú relatívne vysoké mzdové rozdiely medzi východorakúskymi a susednými regiónmi. Zatiaľ čo sa rozdiely v parite kúpnej sily v dôsledku stáleho vysokého rastu členských krajín už pomerne vyrovnali, úroveň miezd podľa výmenného kurzu v regiónoch, susediacich s východným Rakúskom, miestami ešte stále leží pod štvrtinou priemerného rakúskeho príjmu.

Rozdiely v príjmoch

Centrálnu rámcovú podmienku pre rozvoj cezhraničného trhu práce a multilaterálnej politiky trhu práce v regióne CENTROPE predstavujú prechodné obdobia v oblasti voľného pohybu pracovných síl a služieb. Pokým pre troch nových členov EÚ sú už trhy práce vzájomne otvorené, zárobková činnosť v Rakúsku je pre nových občanov EÚ v súčasnosti možná len s obmedzeniami. Ako ďalšiu rámcovú podmienku treba zohľadniť vývoj schengenského

Prechodné obdobia

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

priestoru; pravdepodobne od roku 2007/2008 odpadnú medzi štyrmi krajinami, ktoré sú súčasťou CENTROPE, kontroly pohybu osôb.

V súčasnosti sa predpokladá zachovanie prechodných období pre voľný pohyb pracovných síl na ďalšie tri roky. V tomto období však má dôjsť k „mäkkému“, postupnému otvoreniu. V rámci toho sa síce definitívny prechod na voľný pohyb pracovných síl v Stredoeurópskom regióne uskutoční až v roku 2009, ale dovtedy sa budú priebežne uzatvárať bilaterálne dohody o postupnej liberalizácii prístupu na trh práce (ako napríklad cieľené rozšírenia pracovných kontingentov alebo rozvoj dohovorov o cezhranične dochádzajúcich pracovníkoch).

Mäkké otvorenie

Pri zohľadnení všetkých týchto rámcových podmienok je spolupráca v oblasti trhov práce a predovšetkým spoločná príprava na voľný pohyb pracovných síl jednoducho nevyhnutná. Rýchlo treba vyriešiť množstvo úloh. Síce už bol uskutočnený celý rad projektov, ktoré sú relevantné pre trvácnu spoluprácu a vytvorenie cezhraničných inštitúcií, ale v rámci toho sa jasne ukázalo, že je potrebná ešte intenzívna koordinácia a predovšetkým sa prejavili výrazné nedostatky vo vzájomnej informačnej základni.

Spolupráca ako nutnosť

4.3 Perspektíva rozvoja „Trhu práce a kvalifikácie“ CENTROPE

Nutnosť kooperácie medzi účastníkmi trhu práce si vyžaduje vytvorenie multilaterálnej koordinačnej úrovne a riadiacich nástrojov na aktivity v rámci politiky zamestnanosti, okrem iného v podobe cezhraničného „teritoriálneho paktu zamestnanosti“. Nezastupiteľnú úlohu hrá spoločná vedomostná a informačná báza nositeľov politických rozhodnutí a odborníkov. S cieľom nájsť spoločnú reč, musia mať odborníci na trh práce všetkých regiónov CENTROPE možnosť oprieť sa o štruktúry, ktoré umožňujú pravidelnú odbornú výmenu názorov.

Spoločné pracovné štruktúry a vedomostná základňa

Dôležitým predpokladom pre podporu mobility pracovných síl je celoregionálna koordinácia kvalifikačných opatrení, ktorá slúži aj na zabránenie nedostatku určitých kvalifikácií a na prípravu na voľný pohyb pracovných síl. Ponuka dobrých a podľa potrieb vzdelaných pracovných síl je okrem toho jedným z najdôležitejších faktorov pri

Koordinované kvalifikačné opatrenia pre konkurencieschopné hospodárstvo

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

voľbe sídla podniku a podmienkou inovácie. Iba tak sa bude dať dosiahnuť cieľ silného hospodárskeho priestoru CENTROPE, ktorý bude dominovaný novo etablovanými zhodnocovacími reťazcami, ktoré sú založené na celkom nových kvalifikáciách. Z začať možno pri výbere povolania mládežou, ale aj pri ďalšom vzdelávaní v rámci profesie. Významným predpokladom optimálneho využitia špičkového kvalifikovaného potenciálu pracovných síl regiónu je aj bezproblémové vzájomné uznávanie kvalifikácií.

Jedným z hlavných cieľov je zabezpečenie sociálnej súdržnosti. Jedná sa najmä o prístup na trh práce pre všetky sociálne skupiny a odbúranie vylúčenia z pracovného života, ktoré dopadá na určité skupiny, ako sú osoby s nízkou kvalifikáciou, postihnuté osoby a menšiny. Spolupráca a vzájomná výmena skúseností napr. o problematike zvyšovania zamestnanosti, zlučiteľnosti povolania a rodiny, sociálne akceptovateľné stanovenie dĺžky celoživotnej práce, zachovanie kvality života starších ľudí alebo integrácia okrajových skupín do pracovného procesu, prispeje k tomu, aby sa CENTROPE stala aj priestorom solidarity. Veď z perspektívy rozšírenia schengenského priestoru je dôležitým faktorom fungujúca spolupráca úradov práce v príhraničných oblastiach, slúžiaca na zabránenie nelegálnemu zamestnávaniu a s tým spojenému poklesu sociálnych štandardov.

*Sociálna dimenzia
CENTROPE*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

4.4 Agenda CENTROPE „Trh práce a kvalifikácia“

- **Monitorovanie trhu práce a Teritoriálny pakt zamestnanosti**
Spoločný monitorovací a analytický nástroj umožní fundované výpovede o vývoji na trhu práce a súčasne zisťovanie potrebných kvalifikácií v regióne. Na tomto základe možno vypracovať spoločné strategické a operatívne opatrenia, ktoré siahajú až po „Teritoriálny pakt zamestnanosti“ pre celý región.
- **Zintenzívnenie lokálnej spolupráce medzi správami**
S cieľom zjednodušiť a riešiť „každodennú“ problematiku v rámci správy trhu práce je dôležité zintenzívniť aj na základnej regionálnej úrovni výmenu názorov na tému štruktúry a procesy politiky trhu práce. Stretnutia regionálnych pracovísk úradov práce umožňujú spoznanie susedných trhov práce a zodpovedných miest, výmenu informácií a know-how, ako aj nadviazanie priamej spolupráce.
- **Poradcovia EURES**
V rámci siete EURES, ktorá vznikla z iniciatívy EÚ, sprostredkujú poradcovia ľuďom hľadajúcim prácu a zamestnávateľom potrebné informácie na cezhraničné zamestnávanie. Na pozadí intenzívneho vzájomného sprostredkovávania pracovných síl, resp. zvýšenej potreby koordinácie v otázkach mobility, je potrebná zosilnená spolupráca medzi poradcami EURES na regionálnych pracoviskách pracovných úradov.
- **Cross border skills net**
V kvalifikačných združeniach cezhranične spolupracuje viac podnikov z jedného odvetvia pri plánovaní a realizácii kvalifikačných opatrení. Sú dôležitým doplnkom cezhraničných clusterových programov a podporujú vznik medzipodnikovej spolupráce.
- **Evaluácia ‚Automotive Industry‘**
V regiónoch CENTROPE je významná časť pracovných síl zamestnaná v automobilovej výrobe alebo dodávateľskom priemysle. Po zistení potreby zvýšenia kvalifikácie zamestnancov, resp. nových pracovníkov možno pre podniky vypracovať príslušné interné a externé kvalifikačné opatrenia.
- **Cezhraničné centrum mobility**
Centrá mobility sú nadpodnikové zariadenia, ktoré podporujú pracovnú a geografickú mobilitu pracovných síl. V dôsledku ekonomickej transformácie v nových členských krajinách, ale aj na základe zásadných priemyselných a technologických zmien, opakovane vzniká nerovnováha medzi ponukou a dopytom po práci, proti ktorej má pôsobiť centrum mobility v rámci CENTROPE.
- **Young skills & new chances**
Cezhraničná kvalifikačná ofenzíva pre mládež môže zásadne prispieť k zvládnutiu štruktúrnych zmien: voľba povolania mládežou, odstránenie modelov výberu povolania podľa stereotypov pohlaví a inovatívne metódy voľby povolania. Z dôvodu rozdielnych vzdelávacích systémov v regiónoch CENTROPE je na stanovenie spoločných cieľov potrebná intenzívnejšia výmena skúseností.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

- **Pracovná aliancia pre postihnutých**
Zámerom v rámci celej CENTROPE je lepšia integrácia ľudí s osobitnými potrebami do spoločnosti. Cieľom je senzibilizácia podnikov pomocou príkladov používaných postupov „best practice“. Ako organizačná forma je navrhnutá sieť regionálnych koordinátorov a centrálné koordinačné pracovisko.
- **Gender Center CENTROPE**
Vďaka spolupráci štyroch krajín možno synergicky ďalej vyvíjať a vymieňať si metódy, nástroje a „good practices“ v rámci politiky zrovnoprávnenia pohlaví a testovať ich realizovateľnosť v jednotlivých čiastkových regiónoch. Gender Center má spolupracovať s Gender Institute, zriadeným Európskou komisiou.
- **Internacionalizačný coaching pre malé a stredné podniky**
Malé a stredné podniky majú získať podporu pri zahraničných – nielen cezhraničných – aktivitách. Zámerom je zintenzívniť existujúcu ponuku podpory, napr. výmena skúseností podnikov, vytváranie špecifických ponúk ďalšieho vzdelávania a coachingu pre manažment a pracovníkov malých a stredných podnikov, jazyková ofenzíva a sprostredkovanie interkulturálneho know-how.
- **Akadémia pre mimovládny sektor**
Vzdelávacie a doškoloňovacie ponuky sú dôležitým predpokladom pre vznik, rozvoj a profesionálny rast tretieho sektoru, ktorý je potrebný na realizáciu sociálnej politiky a aktívnej politiky na trhu práce. Prostredníctvom ‚capacity building‘ možno podporiť budovanie profesionálnej štruktúry nositeľov, predovšetkým na realizáciu aktívnych opatrení na trhu práce.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

5 Vzdelávanie, veda a výskum

5.1 CENTROPE 2015 – Spoločne sa učiť, spoločne bádať

CENTROPE dosiahla veľké pokroky na ceste k silnému, spoločnému priestoru vzdelávania, vysokých škôl a vedy. Dôsledkom neustále prehĺbovaných kooperačných vzťahov je interné prepojenie a zvýšená mobilita medzi jednotlivými miestami výučby, bádania a štúdiá. Táto spolupráca je však iba jednou z častí rozsiahlej spolupráce v oblasti vzdelávania a vedomostí v rámci CENTROPE, ktorá zahŕňa aj oblasti školstva, manažmentu vzdelávania, kvalifikácie a ďalšieho vzdelávania.

Spoločný priestor pre vzdelávanie, vysoké školy a výskum

Intenzívna spolupráca je katalyzátorom prílevu študentov, vedcov, dotácií, podnikov a kapitálu z celého sveta. Regionálne partnerstvo neprilákalo iba nové zdroje pre výskum a vývoj, ale ešte viac ozdravilo aj zapojené inštitúcie a lepšie ich pripravilo na celoeurópske a medzinárodné vystupovanie. Výskumná a vedomostná základňa celého regiónu a vysoká inovatívnosť univerzitných a podnikových výskumných zariadení je z medzinárodného pohľadu vnímaná ako firemná značka CENTROPE.

Špičková pozícia v Európe vďaka CENTROPE

Zjednodušené študijné cykly nad rámec jednej krajiny, so zapojením viacerých univerzít alebo odborných vysokých škôl, rozširujú a prehĺbujú ponuku vzdelávania a doškolovania pre štvrt' milióna študentov v rámci CENTROPE. Umožňujú získanie diplomov, ktoré majú na báze medzinárodnej zložky veľkú cenu na trhu práce a zodpovedajú kvalitatívnym požiadavkám hospodárstva Stredoeurópskeho regiónu. Absolventi sú mobilní, jazykovo vybavení a veľmi ochotní pracovať aj za hranicami. Transnacionálne študijné programy a interkulturálne kvalifikácie sa navyše stali jedinečnou charakteristikou vzdelávacieho priestoru CENTROPE, ktorá ho zatriktívňuje v európskej a globálnej vzdelávacej konkurencii.

Transnacionálna ponuka vzdelávania a doškoloovania

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Výskumné aktivity, umožnené v rámci Stredoeurópskeho regiónu, sú dôležitým príspevkom k regionálnemu zrastaniu a k posilneniu inovatívnosti a konkurencieschopnosti CENTROPE. Vedci si prostredníctvom regiónu štyroch krajín prehľadili vzájomné vedomosti o oblastiach a kapacitách výskumu, ľahšie nachádzajú a majú lepšie informácie o dotáciách. Celoregiónová analýza špecifických výskumných potenciálov prispela k vzniku nových kompetenčných sietí a podporila budovanie nových cezhraničných clusterov.

*Vedomosti pre
CENTROPE, vedomosti
z CENTROPE*

Spoločne navrhnutá vzdelávacia, výskumná a inovačná stratégia CENTROPE vychádza z fundovanej vzájomnej znalosti situácie v partnerských regiónoch, z odhadu budúcich potenciálov, ktorý zdieľajú všetci účastníci, a z pravidelnej koordinácie aktivít. Jej súčasťou je aj spoločné vystupovanie voči národným dotačným politikám, resp. ako hlasu regionálnej úrovne v európskom výskumnom priestore.

*Spoločná vzdelávacia,
výskumná a inovačná
stratégia*

5.2 CENTROPE 2006 – Rovnaké ciele, spoločné perspektívy

Prostriedky, ktoré sa v súčasnosti používajú v regiónoch CENTROPE na vzdelávanie, vedu a výskum, sú zatiaľ ešte dosť diferencované. Napriek tomu sa základné údaje o vývoji zúčastnených krajín približujú cieľom, ktoré boli prijaté na úrovni EÚ pre oblasť vysokých škôl a výskumu.

*Rastúci význam
vzdelania, vedy
a výskumu vo všetkých
partnerských regiónoch*

Úlohy a tým aj sledované ciele sú pritom veľmi podobné: výkonnejší univerzitný výskum, inovatívne technológie budúcnosti, atraktívne podmienky pre špičkový výskum, vzdelávanie vysoko kvalifikovaných pracovných síl, zavedenie trojstupňových univerzitných systémov, autonómny vývoj jednotlivých vysokých škôl, zlepšený transfer inovácií medzi výskumom a hospodárstvom, využiteľnosť výsledkov výskumu na trhu. Okrem toho má inštitucionálna štruktúra podpory výskumu a inovácií po príslušných reformách vo všetkých štyroch krajinách podobnú formu, to platí aj pre ponuku prioritne dotovaných výskumných tém.

*Rovnaké ciele v oblasti
vysokých škôl
a výskumu*

Partnerské regióny CENTROPE spoznali význam vzdelávania, vedy a výskumu pre vlastnú budúcnosť. Preto v celom priestore CENTROPE napreduje pod vedením regiónov vývoj stratégií, nástrojov a potrebných zariadení.

*Stratégie a nástroje
čiastkových regiónov*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Oblasť vysokého školstva a výskumu všetkých štyroch čiastkových regiónoch vykazuje vo viacerých ohľadoch porovnateľné znaky. Napríklad mestá Viedeň a Bratislava zodpovedajú za asi polovicu výkonov výskumu a vývoja vlastnej krajiny a sú sídlom príslušných veľkých univerzitných výskumných inštitúcií s nadregionálnym významom. Brno ako druhé najdôležitejšie centrum českej vedy má taktiež mimoriadne postavenie v rámci vysokoškolského a výskumného systému. Okrem toho majú stále väčší význam aj tie výskumné a vzdelávacie zariadenia v rámci CENTROPE, ktoré sa významne orientujú na potreby regionálnej ekonomiky a konkrétne možnosti aplikácie (napr. v Györi, Kremsi alebo Eisenstadte).

Oblasť vysokého školstva a výskumu predvojom spolupráce

Počas uplynulého desaťročia stále rástlo nielen množstvo, ale aj šírka a intenzita cezhraničnej spolupráce v oblasti vysokého školstva a výskumu medzi čiastkovými regiónmi CENTROPE. Celkový obraz spolupráce je však ovplyvnený zatiaľ len čiastkovými kooperáciami, prílišnej závislosti od individuálneho úsilia a nedostatočného inštitucionálneho zakotvenia.

Existujúce formy spolupráce napriek zatiaľ nedokonalým rámcovým podmienkam

5.3 Perspektíva rozvoja „Vzdelávania, vedy a výskumu“ CENTROPE

Cezhraničné študijné programy so zapojením viacerých vysokoškolských zariadení (až po spoločné záverečné skúšky a diplomy) vytvárajú významnú pridanú hodnotu pre ponuku vzdelávania a doškolovania vo všetkých čiastkových regiónoch. Vysokým školám umožňuje spolupráca pri vzdelávaní vzájomné prenikanie na nadregionálny trh vzdelávania, najmä v oblasti pokračovacích, špeciálnych diplomov. Spoluprácu podporuje funkčná sieť, spájajúca univerzity a odborné vysoké školy. Takýto konglomerát vysokých škôl inšpiruje a koordinuje tvorbu spoločných ponúk, navrhuje v dialógu s hospodárskou sférou a inými inštitúciami riešenia potreby nových kvalifikácií a robí regionálnu a medzinárodnú reklamu tomuto výskumnému stanovištiu a jeho vzdelávacím ponukám.

Prepojený tretí vzdelávací sektor – konglomerát vysokých škôl

Zo strednodobého pohľadu treba postupne určiť kľúčové kompetencie v oblasti výskumu, ktoré budú v rámci CENTROPE riešené nadregionálne a prispieť k vzniku výskumných clusterov. Tieto nahradia alebo prekryjú doterajšie ťažiskové témy inovácie v čiastkových regiónoch. Z medzinárodnej perspektívy je

Cezhraničný výskumný a inovačný cluster

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

CENTROPE v týchto oblastiach značkou vedeckej výnimočnosti. Výsledkom takejto cezhraničnej spolupráce vo výskume a vývoji bude vyššia medzinárodná atraktivita celého regiónu pre výskumníkov a vstup (nadmárodných) podnikov a kapitálu do príslušných technologických oblastí. Vedomostné a inovačné zisky možno priamo premeniť na hospodársky rast celého regiónu. Cezhraničnú spoluprácu treba rozvíjať nielen horizontálne medzi výskumnými pracoviskami, ale aj vertikálne medzi verejným výskumom a podnikovou sférou.

Štruktúrovaná spolupráca v oblasti výskumu sa má stať aj katalyzátorom získavania nových dotačných prostriedkov v celom regióne CENTROPE. Keďže transnacionálny rozmer výskumných projektov je na národnej a európskej úrovni stále vyššie hodnotený, resp. stáva sa podmienkou získania prostriedkov, treba ofenzívne využiť príslušné synergické efekty v rámci CENTROPE. Vývoj výskumných sietí, či kľúčových vedeckých kompetencií, špecifických pre CENTROPE, však naopak nebude možný bez príslušných nástrojov financovania. Preto sú špecifické nadregionálne možnosti dotácií významným prostriedkom pri budovaní regionálneho výskumného priestoru CENTROPE.

Všetky partnerské regióny už dnes považujú vedu, výskum a inovácie za významnú súčasť vlastných rozvojových stratégií. Cieľom CENTROPE ako cezhraničného priestoru je harmonizácia stredne- a dlhodobej realizácie koncepcií čiastkových regiónov a ich prispôsobenie celkovej predstave. Analytické projekty s podporou EÚ môžu v tejto súvislosti prispieť k zisteniu kľúčových výskumných kompetencií v regióne a poskytnúť spoľahlivú platformu pre plánovanie. Poradný zbor CENTROPE pre vedu, výskum a inovácie môže následne vypracovať úlohy a strategické smery rozvoja, zhodnotiť dosiahnuté ciele a plniť funkciu rozhrania s inými oblasťami činnosti CENTROPE.

Vytvorenie spoločného výskumného potenciálu

Harmonizácia stratégií rozvoja výskumu a vývoja

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

5.4 Agenda CENTROPE „Vzdelávanie, veda a výskum“

- **Projekty vysokoškolskej a výskumnej spolupráce**

Konglomerát vysokých škôl v rámci CENTROPE môže iniciovať kooperatívne vzdelávacie a výskumné projekty. Na báze vlastného podporného projektového rozpočtu možno podstatne ľahšie ako dnes realizovať najmä cezhraničné ponuky vzdelávania, napr. spoločné študijné programy/Joint Studies.

- **Info-relé**

Vytvorenie nadregionálnej výskumnej a vývojovej základne slúži na prepojenie, výmenu informácií a podporu výskumných zariadení čiastkových regiónov. Cieľom je zvýšený stupeň vzájomného poznania výskumných oblastí a kapacít v CENTROPE, zjednodušenie výskumných partnerstiev, zlepšené informovanie o možnosti dotovania zo strany EÚ, ako aj podpora pri podávaní žiadostí o dotácie na „transregionálne“ výskumné úlohy.

- **Medzinárodné vystupovanie**

Kooperačná základňa slúži aj ako medzinárodný kontaktný partner spolupráce vysokých škôl a výskumných zariadení CENTROPE, najmä voči Európskej komisii a potenciálnym zahraničným partnerom. Aktivity sú zamerané na získanie pozície, resp. na marketing centra vedomostí CENTROPE ako cezhraničného príspevku k Európskemu výskumnému priestoru, a súčasne aj na príslušný lobing na národnej a európskej úrovni.

- **Analýza výskumných kompetencií CENTROPE**

Vývojová základňa na kontinuálne podnecovanie vzniku nových výskumných a inovačných sietí sa venuje predovšetkým cezhraničnej analýze výskumných potenciálov špecifických oblastí. Tento cieľ možno dosiahnuť okrem iného realizáciou analytických projektov, financovaných zo strany EÚ, budovaním sietí medzi inovačnými centrami (a podobnými intermediárnymi organizáciami), ako aj podnecovaním dialógu medzi politikami výskumu a inovácií zúčastnených územných korporácií. Výsledkom takejto rozvojovej práce je podnietenie vzniku nových cezhraničných výskumných clusterov.

- **Rozvoj základní pre výskumné clustre**

Návazne možno vyvolať do života sektorové inovačné platformy v rámci spoločných silných oblastí. Tieto formou „siet'ových organizácií“ spájajú výskumné zariadenia, územné korporácie/agentúry na podporu hospodárstva a podniky. K ich aktivitám patrí nadväzovanie kontaktov, formulovanie výskumných cieľov, získavanie dotácií, podpora inovácií, podpora medziodborových synergií, transfer technológií, marketing a podobne. Ako vhodné na vytváranie štruktúrovaných základní sa javia nasledovné výskumné oblasti: medicína/biotechnológie/Life Sciences, informačné a komunikačné technológie, ekologické bývanie a technológie pre životné prostredie, automobilový priemysel.

- **Prvoradá agenda „Learning Region“**

Všetky platformy, ktoré sa zúčastňujú na výskumnej a vysokoškolskej spolupráci v rámci CENTROPE, dbajú na kontinuálne a štruktúrované zapojenie opatrení do celoregiónových

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

aktivít na zlepšenie základne ľudských zdrojov; realizovať ich treba prepojením cezhraničných iniciatív v oblasti kvalifikácie, ďalšieho vzdelávania a školského vzdelávania (pozri aj „Trh práce a kvalifikácia“).

- **Poradný zbor CENTROPE pre vedu, výskum a inovácie**

K jeho úlohám patrí okrem iného vypracovanie cieľov a strategických smerov rozvoja (až po spoločnú vzdelávaciu, výskumnú a inovačnú stratégiu), zhodnotenie dosiahnutých cieľov a plnenie funkcie rozhrania s inými oblasťami činnosti CENTROPE. Poradný zbor sa skladá z popredných osobností, resp. zástupcov univerzít, mimouniverzitných výskumných zariadení a podnikov s vysokým podielom výskumu z celého regiónu.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

6 Doprava, infraštruktúra, životné prostredie a regionálny rozvoj

6.1 CENTROPE 2015 – Atraktívny životný priestor - dôležitý uzol pre Európu

V roku 2015 je CENTROPE bez problémov a rýchlo prístupná zo všetkých svetových strán, aj v rámci regiónu je vďaka dobre vybudovaným dopravným spojeniam zaručený rýchly pohyb. Zrušenie hraničných kontrol po vstupe troch nových členských krajín EÚ do Schengenu opäť zjednodušilo vzájomnú dostupnosť čiastkových regiónov. Spoločný dopravný systém umožňuje bezproblémové cezhraničné využívanie lokálnych verejných dopravných prostriedkov.

Lahko dosiahnuteľný región

Boli odstránené posledné medzery v prioritných dopravných trasách, spájajúcich čiastkové regióny medzi sebou a s európskymi aglomeráciami. CENTROPE významne uľahčilo rýchle vyrovnanie stupňa dobudovanosti dopravnej infraštruktúry, resp. potrebné odstránenie rozdielov v maďarských, slovenských a českých partnerských regiónoch. Železničné trate, prebudované na vysoký výkon, zabezpečujú napojenie na európske vysokorýchlostné siete, a priepustné diaľnice spájajú všetky mestské centrá regiónu. Inteligentné, cezhranične prepojené systémy riadenia dopravy podporujú v zmysle ekologickej mobility optimálne využívanie existujúcich kapacít, zvyšujú dopravnú priepustnosť veľkých aglomerácií a prispievajú k dopravnej bezpečnosti. Medzinárodné a regionálne letiská regiónu boli veľkoryso dobudované, sú ľahko dostupné zo všetkých častí regiónu a tvoria na báze štruktúrovanej spolupráce hub pre strednú Európu. Či už cestnými komunikáciami, železnicami alebo vodnou či leteckou dopravou sa CENTROPE stala najdôležitejším uzlom transeurópskych dopravných koridorov (TEN) v stredoeurópskom priestore.

Prvotriedne medzinárodné napojenie

Hustá, cezhraničná sieť verejných dopravných prostriedkov lokálnej dopravy a plne rozvinutý dopravný systém CENTROPE zabezpečuje, že stále väčší počet dochádzajúcich pracovníkov nespôsobuje ďalšie zaťaženie individuálnou dopravou. Krátke intervaly a ponuka, zodpovedajúca všetkým skupinám cestujúcich - to všetko spolu zaručuje mobilitu všetkých vrstiev obyvateľstva. Cezhraničný dopravný systém CENTROPE podstatne uľahčuje život

Cezhraničný dopravný systém

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

užívateľom verejných dopravných prostriedkov a zjednodušuje regiónom spoločné plánovanie a vytváranie ponúk.

CENTROPE hrá úlohu priekopníka pri zvládaní stále rastúceho objemu nákladnej dopravy a to spôsobom, ktorý šetrne zaobchádza so zdrojmi. Multimodálne regionálne logistické strediská na rozhraniach cestných komunikácií, železničných tratí, lodnej a leteckej dopravy neumožňujú iba rýchlu prekládku tovarov pre podniky v regióne, ale aj efektívne využívanie ekologických dopravných prostriedkov. Rozvoj týchto logistických stredísk, koordinovaný na úrovni CENTROPE, preto v spojení s inteligentnými systémami riadenia dopravy prispieva k ochrane a zachovaniu kvality života a životného prostredia regiónu. V oblasti technickej infraštruktúry disponuje CENTROPE navyše vysoko výkonnými „ dátovými diaľnicami“, napojenými na nadregionálne siete.

Ekologické a pritom efektívne zvládnutie nákladnej dopravy

Čiastkové regióny spolupracujú aj v oblasti verejne poskytovaných služieb. Existujú napríklad koordinované postupy a opatrenia pri ochrane pred katastrofami. Príslušné inštitúcie partnerov sú v stálom kontakte, aby mohli v prípade potreby konať spoločne a neboli odkázaní na pomoc zo vzdialenejších hlavných miest.

Koordinovaná ochrana pred katastrofami

Územné plánovanie a regionálny rozvoj v rámci CENTROPE sa stali spoločným záujmom všetkých čiastkových regiónov. Východiská plánovania a plánovacie procesy sa v rámci platformy regionálneho rozvoja Stredoeurópskeho regiónu harmonizujú a navrhujú tak, aby boli čiastkové regióny vždy informované o plánoch a cieľoch ostatných a mohli využiť synergické efekty z pohľadu celého regiónu. Centrálné inštitúcie a výkony sú koordinované a záväzné pre všetkých zúčastnených z hľadiska potrieb a funkčnosti.

Spoločné plánovanie pre celý región

Čiastkové regióny realizujú predstavu ekologicky zameraného, biosférického regiónu, ktorý je medzinárodne vnímaný ako zelený stred Európy. Opatrenia na splnenie cieľov ochrany podnebia, kvality vody, pôdy a ovzdušia, ako aj koncepcie výroby energie, šetrnej voči jej zdrojom, sú cezhranične koordinované. V tomto zelenom strede sa nachádzajú kompaktné, priestor šetriace sídelné plochy, obklopené zeleňou a voľnými plochami, ako aj národnými alebo biosférickými parkami. V zmysle trvalo udržateľného vývoja budú

Biosférický rastový región

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

stavby, určené na bývanie, obchody, služby a výrobu navrhované tak, aby spotrebovali čo najmenej plochy a energie. Dôležitým faktorom kvality života v regióne je dostatočná, dostupná a aj z ekologického pohľadu vhodná ponuka bytov.

6.2 CENTROPE 2006 – Od projektu k realite

CENTROPE je už teraz na najlepšej ceste stať sa funkčne integrovaným regiónom, ktorý efektívne využíva a ďalej rozvíja vlastný potenciál. Vo všetkých partnerských regiónoch existujú konkrétne realizačné plány a harmonogramy na zdokonalenie infraštruktúry ako základu väčšieho prepojenia v rámci CENTROPE. S cieľom urýchleného budovania systémov infraštruktúry na národnej úrovni a odstránenia medzier v sieťach TEN sú partneri v rámci CENTROPE ochotní vystupovať spoločne. Už teraz sú formou rozsiahleho zberu a poskytovania digitálnych dát pre GIS (napríklad prostredníctvom pilotného projektu CENTROPE MAP) ukončené prvé kroky prechodu na jednotné plánovacie podklady.

Vôľa spolupracovať

Región už spoznal aj význam efektívneho manažmentu toku dochádzajúcich pracovníkov, najmä v oblasti veľkých aglomerácií. Partneri CENTROPE sa snažia reagovať aj cezhranične na požiadavky vo verejnej doprave, posilniť ju a tým zekologizovať dochádzanie do zamestnania. Začali sa uplatňovať opatrenia „inteligentného“ dopravného manažmentu (ako je manažment parkovacích priestorov, zariadenia Park & Ride, dopravná telematika...).

*Zlepšená ponuka
lokálnej verejnej osobnej
dopravy a spoločný
dopravný manažment*

Partnerské mestá a regióny CENTROPE sú však v tejto súvislosti konfrontované s celým radom výziev, ktoré budú musieť v budúcich rokoch zvládnuť. Predovšetkým dopravné infraštruktúry sú ešte stále poznačené chýbajúcimi investíciami, problémami s kapacitami a stopami dlhoročného prerušenia. Aj počet hraničných prechodov ešte nezodpovedá tomuto husto osídlenému centrálnemu európskemu regiónu, ktorá má záujem o úzku vzájomnú integráciu. Prioritné cestné komunikácie ešte majú výrazné medzery, ktoré význame obmedzujú kvalitu hospodárskej lokality.

*Nedostatočná dopravná
infraštruktúra*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Železničné spojenia v regióne sčasti potrebujú značnú modernizáciu a chýba im dobré nadregionálne prepojenie (hlavové stanice) a napojenie letísk na sieť diaľkových železničných tratí. Neprepojené logistické siete bránia ekologickým, multimodálnym dopravným riešeniam. Okrem koridoru Západ-Východ, ktorý bol doteraz stredobodom nadregionálneho dopravného plánovania, sa musí v budúcnosti stať stále viac cieľom rozvojových aktivít aj prepojenie Sever-Juh. Aj keď sú tieto nedostatky už známe na národnej úrovni a sčasti už boli prijaté potrebné kroky, ostáva úlohou čiastkových regiónov CENTROPE žiadať a trvať na rýchlej realizácii. Práve úzka spolupráca miest a regiónov v rámci CENTROPE môže zdôvodniť zvýšené investície do infraštruktúry a umožniť ich formou spoločného vystupovania voči európskej a národnej úrovni.

Potrebná modernizácia železníc a logistiky

6.3 Perspektíva rozvoja „Dopravy, infraštruktúry, životného prostredia a územného rozvoja“ CENTROPE

Partneri CENTROPE vyvíjajú koordinované balíky opatrení, slúžiace na kontinuálne zlepšovanie vnútornej dostupnosti a budovanie dopravnej infraštruktúry. Spoločné opatrenia vznikajú v rámci multilaterálnych konzultácií a zohľadňujú potreby, problémy a šance celého regiónu. Celkom hore na zozname priorít je okrem iného uvedené zlepšenie cezhraničných verejných dopravných spojení, harmonizácia dopravných systémov a odstránenie medzier v rámci prioritnej cestnej dopravnej siete. Spoločné plány lokálnej dopravy formulujú záväzné ciele pre linkové siete, tarifné návrhy a financovanie. V súvislosti s rozšírením schengenského priestoru treba stanoviť, ktoré nové cezhraničné cestné komunikácie – najmä na úrovni malých regiónov a obcí – treba v budúcnosti postaviť.

Vzájomná dostupnosť a dobudovanie internej dopravnej infraštruktúry

Stavebné aktivity, koordinované a podporované v rámci CENTROPE, zabezpečujú, že región štyroch krajín patrí k európskym regiónom s najväčšou medzinárodnou dostupnosťou. Funkciu stredoeurópskeho dopravného uzla zabezpečujú predovšetkým investície do medzinárodných a regionálnych letísk (ktoré majú vytvoriť spolu s ostatnými dopravnými prvkami letiskový systém), do rozvoja železničnej infraštruktúry v dunajskom koridore a koridore Balt-Jadran, do premeny Dunaja na transeurópsku vodnú cestu a do odstránenia zle priepustných miest v diaľničnej sieti.

Medzinárodná dostupnosť a funkcia európskeho dopravného uzla

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Rovnako ako v oblasti budovania vnútornej dopravnej infraštruktúry aj tu postupujú partneri vo všetkých otázkach, ktoré sú v kompetencii národných vlád, spoločne a jednotne s cieľom urýchlenej realizácie opatrení.

V oblasti územného plánovania musia všetky partnerské regióny a mestá vyriešiť vážne problémy, ktoré majú umožniť šetrný a trvalo udržateľný rast sídelných priestorov, ako aj ekologického manažmentu dopravy. Nevyhnutnosťou je koordinácia regionálneho a sídelného rozvoja nielen medzi partnermi, ale aj v rámci čiastkových regiónov. CENTROPE vytvára platformu, na ktorej možno iniciovať, prehĺbiť a následne v záväznej forme ukončiť potrebné schvaľovacie procesy medzi plánovacími orgánmi a orgánmi územného rozvoja. Región štyroch krajín má okrem toho možnosť poskytovať rámec, v ktorom budú môcť komunálne alebo regionálne zariadenia spoločne ponúkať alebo koordinovať výkony a úlohy (napr. v oblasti ochrany pred katastrofami).

*Úzka spolupráca
v otázkach územného
plánovania
a regionálneho rozvoja*

V zmysle predstavy biosférického regiónu, ktorý je orientovaný na rast, vyhovuje koncepcia a realizácia všetkých opatrení aspektom trvalej udržateľnosti a zachovania kvality života. Región štyroch krajín však osobitne dbá na rozvoj prepojených systémov riadenia a regulácie dopravy, kompatibilných mýtnych systémov, ako aj celoregiónovej logistickej infraštruktúry, ktorá veľmi zjednoduší realizáciu ekologických, intermodálnych dopravných riešení. Tak môže vzniknúť manažment mobility, ktorý zvýši konkurencieschopnosť dopravcov s priaznivými dopadmi na životné prostredie (železničná a lodná doprava).

*Trvalo udržateľný
manažment mobility*

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

6.4 Agenda CENTROPE „Doprava, infraštruktúra, životné prostredie a územný rozvoj“

- **Platforma spolupráce v oblasti územného a dopravného plánovania, ako aj územného rozvoja**
Spolupráca v rámci CENTROPE prispieva k harmonizácii a koordinácii existujúcich aj budúcich plánovacích podkladov. Kooperácia sa týka otázok zabránenia trendu k roztrieštenosti osídlenia, spoločného manažmentu plôch a cezhraničného funkčného prepojenia miest a okolitých obcí v bezprostrednej príhraničnej oblasti. Predovšetkým v oblasti dopravy bude urýchlenie plánovacích procesov vychádzať z aktivít v rámci existujúcich projektov a iniciatív.
- **Vytvorenie jednotného systému GIS a zjednotenie dát**
Rozvoj existujúcej iniciatívy na získanie dát (GIS), potrebných pre plánovanie, povedie k vzniku spoločnej databázy, ktorá bude prístupná pre všetkých zúčastnených. Ekonomickí aktéri budú mať voľný prístup k porovnateľným štatistickým informáciám.
- **Výkonné koridory TEN: Cestné komunikácie**
Pre budúcu výkonnosť transeurópskych dopravných koridorov (TEN), križujúcich sa v regióne, má zásadný význam celý rad stavebných opatrení. To platí predovšetkým pre dokončenie diaľničného spojenia Brno-Viedeň a Bratislava-Viedeň, pre diaľničný obchvat Viedne a pre prioritné cestné spojenia Bratislava-Viedeň severne od Dunaja, medzi slovenskými a maďarskými čiastkovými regiónmi a smerom do veľkých aglomerácií v bezprostrednom okolí CENTROPE (napr. Č. Budějovice).
- **Výkonné koridory TEN: Železničné trate**
V oblasti železničných tratí má prioritu výstavba Dunajského koridoru ako súčasť európskej magistrály Paríž-Viedeň-Győr-Budapešť (nová trať St. Pölten-Viedeň, napojenie na letisko Viedeň, zlepšené prepojenie Viedeň-Bratislava, výstavba prípojnej trate Viedeň-Šoproň), zvýšenie výkonnosti koridoru Balt-Jadran (na osi Brno-Viedeň-Semmering ako aj osi Trnava-Bratislava-Szombathely-Nagykanisza, resp. Viedeň-Šoproň-Szombathely); vybudovanie nových železničných uzlov s nadregionálnym významom (napr. stanice Wien Europa Mitte alebo Brno Europoint), ako aj zlepšením uzlových funkcií (najmä vybudovaním siete medzinárodných nákladných terminálov).
- **Výkonné koridory TEN: Vodná cesta Dunaj**
Je potrebné urýchliť premenu Dunaja na výkonnú transeurópsku vodnú cestu s transeurópskym a vnútroregionálnym významom, vrátane rozvoja prístavov Viedeň, Bratislava a Győr-Gönyu.
- **Spoločné vystupovanie v rámci dopravných projektov s nadregionálnym významom**
Partnerské regióny a mestá vystupujú voči národným vládam a inštitúciám EÚ predovšetkým v otázkach, ktoré sa týkajú dopravných projektov s nadregionálnym významom, spoločne.

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

- **Premena letísk CENTROPE na vzájomne koordinovaný letiskový systém**
Dostavba medzinárodných a regionálnych letísk regiónu na základe zladených celkových koncepcií zmení CENTROPE na stredoeurópsky uzol leteckej dopravy. K potrebným opatreniam patrí zvýšenie kapacity Letiska Viedeň na 25 mil. cestujúcich ročne, rovnako ako prestavba Letiska Bratislava na druhé veľké letisko regiónu a rozvoj letiska Brno-Tuřany. Súčasťou integrovaného systému letísk je aj optimálna dostupnosť letísk zo všetkých čiastkových regiónov cestnou aj železničnou dopravou.
- **Plánovanie a zriaďovanie nových hraničných prechodov, resp. cezhraničných cestných komunikácií**
Najneskôr po rozšírení schengenského priestoru bude nutné zriadiť predovšetkým v oblastiach s nižšou prioritou na úrovni obcí a malých regiónov nové hraničné prechody, prípadne revitalizovať staré cezhraničné cestné komunikácie. Pritom treba zohľadniť zásady rozumne hierarchicky usporiadanej cestnej siete (spojenie nadregionálnej individuálnej motorizovanej dopravy). Neodkladne treba rozbehnúť potrebné plánovacie a koordinačné procesy, aby sa dala od obdobia 2007/2008 zabezpečiť rýchla realizácia.
- **Podpora a cezhraničná koordinácia verejnej dopravy**
Zriadenie dopravného systému CENTROPE a opatrenia v rámci cezhraničnej lokálnej dopravy (ako je zladenie cestovných poriadkov, skrátenie časov na prestup, zlepšenie ponuky celoregionálnych železničných a autobusových spojov, ako aj vyriešenie otázky financovania) môžu prispieť k podstatnému zatraktívneniu ponuky lokálnej verejnej prepravy osôb v regióne. Koordinácia opatrení na zrýchlenie cezhraničného dochádzania pracujúcich bude mať za následok zjednodušenie pre okruh osôb, pre ktoré je CENTROPE každodennou realitou.
- **Rozvoj technickej infraštruktúry**
Celá technická infraštruktúra v oblastiach ochrany pred katastrofami, bezpečnosti, životného prostredia, dopravnej telematiky a zdravotníctva má veľký význam pre spoločný, v budúcnosti životaschopný rozvoj regiónu štyroch krajín. Okrem potrebných logistických systémov a systémov dopravného manažmentu (až po spoločné centrum dopravných informácií v európskom systéme) je jednou z kľúčových úloh aj podpora výstavby prioritných širokopásmových sietí a iných komunikačných infraštruktúr medzi centrami regiónu.
- **Kooperatívny manažment ochrany životného prostredia a krajiny**
Ochrana prírodných zdrojov a krajinných zvláštností bude prebiehať formou spoločných postupov a príslušného marketingu, okrem iného aj zosieťovaním a posilnením spolupráce v rámci správy významných prírodných území (prírodné parky, biosférické parky, svetové kultúrne dedičstvo atď.)
- **Awareness-Rising v oblasti kvality prirodzeného prostredia**
Opatrenia na vytvorenie povedomia o hodnote prírodných zdrojov prispievajú k zakotveniu koncepcie biosférického rastového regiónu v rámci aj mimo dotknutého regiónu.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

7 Kultúra a kultúrny turizmus

7.1 CENTROPE 2015 – Pôžitok, kultúra a tvorivosť

Bohatá a vzrušujúca ponuka v oblasti umenia, kultúry a voľného času u našich susedov má pevné miesto na duchovnej mape obyvateľov Stredoeurópskeho regiónu. Samozrejmosťou sa stali návštevy koncertov a výstav, spojené s kulinárskymi poznávacími cestami na druhú stranu „hranice“. Kultúrny pas CENTROPE ponúka celý rad zliav, sprievodca podujatiami zase ľahký a prehľadný prístup k aktuálnym a klasickým vrcholom ponuky regiónu. V novinách, ale aj prostredníctvom rozhlasových a televíznych programov, sú pravidelne avizované, diskutované a prenášané inscenácie a výstavy v regiónoch a mestách Stredoeurópskeho regiónu.

Región plný pôžitkov

Mimoriadny zážitok ponúkajú festivaly, dlhé noci múzeí a putovné výstavy, uskutočňované vo všetkých čiastkových regiónoch. Práve takéto ponuky predvzádzajú celú rôznorodosť regiónu štyroch krajín, ich kultúrne dedičstvo a živé súčasné umenie. CENTROPE možno takýmto spôsobom zažiť ako „región tisícky zvláštností“. Tak napríklad „Route CENTROPE“ privedie záujemcov na viac ako tucet miest svetového kultúrneho dedičstva UNESCO a oboznámi ich aj s tradičnou kultúrnou krajinou.

Cezhraničná ponuka kultúry

Znovuobjavenie starých prepojení upriamilo pozornosť na to, ako silne v minulosti závisel prevratný vývoj a umelecké výkony od voľného pohybu myšlienok a talentu v regióne – či už v architektúre, výtvarnom umení alebo v hudbe. CENTROPE zlepšila rámcové podmienky, za ktorých môžu umelci čerpať zo spoločných zdrojov a novo interpretovať a podávať dedičstvo súčasnými prostriedkami.

Kultúrne dedičstvo ako záväzok voči budúcnosti

Naši umelci a kultúrni tvorcovia si veľmi dobre uvedomujú tvorivé možnosti, ktoré vznikajú na základe otvorenosti voči tradíciám, ako aj súčasnú tvorbu v stredoeurópskom priestore. Región štyroch krajín sa stal priestorom, v ktorom sa rodia nové trendy a kde na križovatke myšlienok a vplyvov vzniká niečo nové a jedinečné.

Miesto kreativity a inovácie

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Tvorivé prostredie ovplyvňuje aj celé okolie, v ktorom špecializované firmy vyrábajú špičkové inovatívne produkty, vznikajúce ako výsledok spolupráce s umelcami: na základe cezhraničných sietí medzi vzdelávacími inštitúciami, umelcami a podpornými zariadeniami určuje Stredoeurópsky región svetové trendy v oblasti dizajnu, hudby, filmu a módy.

Kultúra ako ekonomický faktor

Nosné regióny a mestá CENTROPE sú si vedomé kľúčovej úlohy, ktorú hrá umenie, kultúra a všetky s tým spojené aktivity pri vzniku spoločnej identity regiónu štyroch krajín. Preto podľa možnosti podporujú rozširovanie znalostí jazykov, výmeny názorov medzi umelcami, vytvárajú nové voľné priestory pre kreativitu a dávajú k dispozícii prostriedky na cezhraničné festivaly, výstavy a podobné podujatia.

Podpora spolupráce v oblasti umenia a kultúry

Nadregionálne ponuky pre turistov medzičasom vznikajú a prebiehajú v spolupráci medzi priemyslom cestovného ruchu a zväzmi turizmu. Tento postup vychádza zo spoločných analýz potenciálu a využívania synergií, ktoré vyplývajú zo spájania existujúcich ponúk v partnerských regiónoch. Ďaleko nad rámec kultúrneho turizmu sa pod značkou CENTROPE rozvinuli ponuky v oblasti wellness, kúpeľného turizmu, vinárskeho a kulinárskeho umenia ako aj rekreačnej a športovej turistiky. Najmä v regióne Neziderského jazera a v okolí Národného parku Thaya-March-Donauauen (NP Lužné lesy Dyje, Moravy a Dunaja) vznikli cezhraničné dovolenkové a rekreačné destinácie so spoločnou koncepciou a marketingom.

Cezhraničná spolupráca v oblasti turizmu

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

7.2 CENTROPE 2006 – Kultúra, oblok k susedovi

Historicky vzniknutý kultúrny región na príhraničnom území štyroch krajín charakterizuje mimoriadne rôznorodá tvorba a bohatá ponuka kultúrnych inštitúcií a podujatí. Okrem veľkého množstva stavebných pamiatok a múzeí, renomovaných, medzinárodne zameraných megapodujatí a festivalov sa tu nájde aj priestor pre pestrú a živú umeleckú a kultúrnu scénu, ktorú si obyvateľstvo váži ako cenný prvok kvality vlastného života.

Bohatá kultúrna ponuka a rôznorodá tvorba

Už dnes prebieha veľké množstvo cezhraničných kooperácií, ktoré vznikli na rôznych úrovniach a nadväzujú na dlhú tradíciu partnerstiev a sietí spolupráce. Stredobodom väčšiny spoločných projektov je hudba vo všetkých podobách, výtvarné umenie, film a kultúrne dedičstvo. To vytvorilo – sčasti už dlho pred rozšírením EÚ – cenné zárodky integrácie aj napriek jazykovým, kultúrnym, politickým a administratívnym rozdielom.

Zárodky spolupráce

Napriek tomu v sebe kultúrna a jazyková rôznorodosť ešte stále ukrýva nedostatočne využitý potenciál. V súčasnosti ešte na mnohých miestach chýbajú vedomosti o jazykoch, kultúre a všednom živote susedných regiónov. Úspešná a permanentná cezhraničná kultúrna politika taktiež naráža na štrukturálne problémy. Priame kooperácie nie sú súčasťou nadradenej stratégie, ale prebiehajú vždy individuálne, zvyčajne s bilaterálnym zameraním a často majú iba dočasný charakter.

Kultúrna pestrosť ako potenciál

Bohatý kultúrny život sa nakoniec môže stať základom pre turizmus so zameraním na celý región, ktorý je potenciálne významným faktorom hospodárstva a zamestnanosti. Úsilie o podporu turizmu však zatiaľ prebieha najmä na národnej úrovni. Vzájomné spoznávanie atrakcií a ponúk, zviditeľňovanie kultúrneho (literárneho, hudobného, architektonického atď.) dedičstva bezprostredných susedov, koordinovaný rozvoj turistickej infraštruktúry, ako aj rozvoj či marketing CENTROPE ako jednotného regiónu pre kultúrny a voľnočasový turizmus, to všetko je ešte na samom začiatku.

Chýbajúce ponuky v rámci celoregiónového kultúrneho turizmu

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

7.3 Perspektíva rozvoja „Kultúry a kultúrneho turizmu“ CENTROPE

Perspektíva rozvoja je zameraná na kultúrny priestor, ktorý si je vedomý svojej atraktivity, dovnútra aj navonok dostatočne komunikuje vlastný bohatý kultúrny potenciál a rozvíja rozsiahlu ponuku informácií. Vychádzajúc z existujúcich prepojení a kooperácií má byť rôznorodá kultúrna ponuka navyše zapojená do širšieho akčného rámca. Prehĺbenie kultúrnych vzťahov, kultúrnej výmeny a prepojenia kultúrnych iniciatív je mimoriadne vhodné na zblížovanie ľudí v regióne a môže prispieť k tomu, aby časom vzniklo (seba)vedomie vo vzťahu k CENTROPE.

Spoločná identita vďaka kultúrnej spolupráci

V súčasnosti na jednej strane chýba kompaktný a ľahko dostupný prehľad o kultúrnej ponuke v rámci CENTROPE, ktorý zahŕňa všetky regióny a je určený pre záujemcov o kultúru. Na strane druhej však chýbajú aj sústredené informácie pre samotných kultúrnych tvorcov, napr. o možnostiach dotácií, aktivitách v susedných krajinách, možnostiach spolupráce atď. Na zlepšenie tejto situácie možno využiť už existujúce zdroje informácií. Následne treba vytvoriť spoločné marketingové stratégie na zatriaktívnenie regiónu v oblasti kultúrneho turizmu a viac využívať multiplikačnú úlohu médií.

Kľúčová stratégia sprostredkovania kultúry

CENTROPE podporuje a rozvíja kultúrny potenciál celého regiónu a chce tým podporiť existujúce prednosti, sústrediť a vytvoriť priestor pre nové aktivity. Miesto tu majú opatrenia na podporu kultúrneho turizmu, ako aj aktívna podpora súčasnej umeleckej produkcie. Treba zintenzívniť a upevniť spoluprácu inštitúcií, podieľajúcich sa na sprostredkovaní a podpore kultúry. Treba podniknúť a podporiť výmenu názorov a spoluprácu medzi umelcami a kultúrnymi tvorcami v oblasti výtvarných a múzických umení, hudby, literatúry, filmu, audiovizuálnych médií a multimédií. Pritom je vhodné využiť existujúce kultúrne ustanovizne a iniciatívy. Navyše umenie a kultúra sú nezanedbateľnými faktormi pre usídlenie podnikov. Ťažiskom spoločného smerovania kultúrnej politiky preto bude zviditeľňovanie, podpora a cezhraničné prepájanie vybraných kreatívne-ekonomických sektorov.

Kľúčová stratégia podpory kultúry a rozvoja potenciálov

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

7.4 Agenda CENTROPE „Kultúra a kultúrny turizmus“

- **Stratégia a opatrenia na vzájomné spoznanie kultúrnej a voľnočasovej ponuky v CENTROPE**

Na základe presnej analýzy potenciálu turizmu a voľného času možno vypracovať spoločný postup na propagáciu a uplatnenie na trhu kultúrnej ponuky pre turizmus. V prvom kroku ide o interné sprístupnenie s cieľom upozorniť občanov CENTROPE na ponuku partnerských regiónov, prípadne zvýšiť ich záujem o tamojší kultúrny život a dedičstvo. V rámci toho môžu nadregionálne ponuky predstavovať kvalitatívne, ale aj kvantitatívne obohatenie.

- **CENTROPE Guide**

Turistický sprievodca, zameraný najmä na oblasť kultúry, voľného času a výletov (napr. vo forme novinových príloh) dokáže sprostredkovať región štyroch krajín ako súvislý kultúrny región s úchvatnými destináciami. Ako ďalší krok by mohli nasledovať tematické vydania (napr. sprievodca architektúrou), oslovujúce ďalšie cieľové skupiny.

- **Zavedenie „CENTROPE-Card“**

Pas, platný v celom regióne, umožňuje zľavnený vstup do múzeí, hradov a zámkov, kláštorov a národných parkov regiónu vrátane rôznych podujatí. Priložená publikácia by mohla poskytovať prídavné informácie o zariadeniach, napr. o otváracích hodinách, mimoriadnych výstavách alebo rozširujúcich akciách.

Na rozdiel od bežnej trasy, ktorá sa venuje len jednej konkrétnej ceste, bude Route CENTROPE koncipovaná ako určitý „perlový náhrdelník“ miest a kultúrnych stánkov, ktoré sa oplatí vidieť a zažiť. To umožní predstaviť región aj pomimo turistických trás a už známych pamätihodností. Návštevníci dostanú možnosť pozrieť si ľubovoľné množstvo miest v ľubovoľnom čase.

- **Tematické zájazdy v rámci Centrope**

Pod heslom „Spoznať CENTROPE“ si možno predstaviť zájazdy Special Interest, v rámci ktorých sa uskutočnia prehliadky scén a aktivity. Ako príklad sa ponúka architektúra, literárne a filmové dejiská, elektronická scéna alebo gastronómia. Ponuku zájazdov vypracujú partneri v jednotlivých mestách a regiónoch.

- **Sprievodca kultúrou a akciami**

Tento kompaktný, viacjazyčný prehľad podujatí, zariadení a aktivít vo všetkých čiastkových regiónoch výborne sprístupní kultúrnu ponuku v CENTROPE. Brožúra a webové stránky CENTROPE slúžia na informovanie o relevantných zariadeniach v jednotlivých oblastiach a uvádzajú najdôležitejšie údaje (adresy, otváracie hodiny, dostupnosť atď.).

- **Informačná databáza pre kultúrny sektor**

Špeciálne ponuky informácií (brožúry, indexy, internetové fóra) o možných dotáciách, kultúrnych podnikoch a ich službách, existujúcich iniciatívach so záujmom o zapojenie do

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

siete, vzdelávacích a kvalifikačných ponukách atď. uľahčia spoluprácu ľuďom aktívnym v kultúre aj ostatným záujemcom.

- **Pracovné združenie CENTROPE Kultúra a voľný čas**

Pracovné združenie, tvorené kultúrnymi ustanovizňami, umeleckými skupinami a lokálnymi aj regionálnymi nositeľmi rozhodnutí, funguje ako cezhraničné informačné a koordinačné pracovisko, ktoré zastupuje a propaguje label „CENTROPE Kultúra“. Koordinuje aktivity a akcie, sprostredkúva a informuje umelecké scény, prevádzkuje webové stránky a vytvára informačné materiály pre širokú verejnosť. V rámci „dní kultúrnej výmeny“ či sympózií sa môžu stretávať zástupcovia správ, resp. nositelia politických rozhodnutí s odborníkmi z najrôznejších kultúrnych inštitúcií a zariadení kultúrneho manažmentu. V konečnom dôsledku možno prepojením kultúrnych administratív dosiahnuť lepšiu koordináciu pri zostavovaní programových plánov či aktivitách partnerských regiónov a miest.

- **Kultúrna stratégia CENTROPE: multilaterálny rozvoj existujúcich kooperácií**

Na základe veľkého množstva – predovšetkým bilaterálnych – cezhraničných kultúrnych projektov a kooperácií by sa mala multilaterálna kultúrna stratégia sústrediť najmä na rozširovanie existujúcich projektov. Je potrebné rozšíriť existujúce kooperácie v jednej oblasti na iné regióny v priestore CENTROPE, ktoré majú v tejto oblasti taktiež silné zázemie. Má to poslúžiť aj ako podnet na prepojenie rôznych oblastí (napr. kultúrnych iniciatív mestských častí), ktoré sú silne zastúpené vo viacerých partnerských regiónoch, doteraz však nezískali nadregionálnu podporu.

- **Zavedenie imidžovej značky „CENTROPE Culture“**

Tento label má slúžiť na propagáciu celého regiónu dovnútra aj navonok prostredníctvom spoločnej, lokálnej, regionálnej a národnej zakotvenej marketingovej stratégie. Pritom je dôležité spoločné využívanie zdrojov a vytváranie synergií medzi kultúrou, hospodárstvom a turizmom. Pod touto zastrešujúcou známkou môžu pokračovať už existujúce aktivity.

- **Podpora jazykov a opatrenia na podporu identity**

Opatrenia na podporu identity, vychádzajúce zo spoločného kultúrneho a historického dedičstva, podporujú vznik regionálneho vedomia kultúrnej spolupatričnosti. V tejto súvislosti je dôležité podľa možnosti podporovať vzdelávacie a kultúrno-politické snahy o zlepšenie znalosti jazykov regiónu. Iniciatívy zamerané na preklady a sprístupnenie špecifického literárneho dedičstva, resp. súčasnej tvorby, podporujú prehĺbené interkulturálne povedomie o Stredoeurópskom regióne.

- **Súčasná umelecká tvorba: spoločné možnosti podpory**

Súčasnú umenie treba podporovať v celom regióne. S cieľom nadviazať na existujúce kontakty a vytvoriť stimuly pre budúce návrhy projektov, je nutné vytvoriť v rámci sprievodných opatrení možnosť spoločnej podpory zo strany partnerských miest a regiónov.

- **Vytvorenie spoločného masterplánu kreatívnej ekonomiky**

Sústredením sa na tzv. „Creative Industries“ sa nezlepší iba konkurencieschopnosť

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

regiónu, ale vzrastie aj ekonomická hodnota malých a stredných podnikov a nastanú pozitívne efekty zamestnanosti. Spoločne vypracovaný strategický plán obsahuje kvalifikačné programy, podporu zakladania podnikov a transfer kreatívno-ekonomických služieb, ako aj vývoj produktov a marketing. Najvhodnejšie sú oblasti dizajnu, filmu a hudby.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

8 Komunikácia a kooperácia

8.1 CENTROPE 2015 – Kde tu bola hranica?

V CENTROPE prebiehajú intenzívne cezhraničné kooperácie vo všetkých oblastiach života. Komunikácia so susedmi ponad jazykové a štátne hranice ľuďom približuje spoločný región. Najmä cezhraničné spravodajstvo médií pôsobí veľmi kladne na rozvoj spolupráce v Stredoeurópskom regióne.

Vieme o sebe

Prítomnosť myšlienky a značky CENTROPE a pozitívny imidž regiónu u vlastného obyvateľstva sa stali známymi aj v medzinárodnom kontexte. Ľudia v CENTROPE sú hrdí na to, že žijú a pracujú v tomto rôznorodom regióne, lebo sa v rámci mnohých stretnutí ešte lepšie naučili hľadiť so zvedavosťou a rešpektom za vlastné národné hranice a učiť sa od seba navzájom. Samozrejmosťou sa stalo veľké množstvo spoločných projektov medzi ľuďmi, organizáciami a firmami verejného a súkromného sektoru, ktoré je dôkazom kultúry spolupráce a vzájomnej dôvery.

Pozitívny imidž

Spolupráca bola jedným z najdôležitejších míľnikov pri zjednodušovaní cezhraničných kooperácií a v rámci komunikačného procesu. Cezhraničný kooperačný manažment v rámci CENTROPE je točnou a motorom spoločných úloh, projektov a sietí. Spoločne stanovené pravidlá hry a útla, decentrálna organizácia, to všetko vedie k optimálnym výsledkom.

Efektívne štruktúry medziregionálnej spolupráce

V každej zo štyroch krajín, podieľajúcich sa na CENTROPE, existuje vlastný kooperačný manažment CENTROPE, ktorý sa stará o interný rozvoj v rámci krajiny a o politickú koordináciu kooperačných záujmov. Záujmy CENTROPE, zosúladené v rámci jednotlivých čiastkových regiónov, sú ďalej rozvíjané prostredníctvom nadregionálnej spolupráce partnerov do formy celoregionálnych stratégií a opatrení. Veľkou výhodou je, že každý z čiastkových regiónov prevzal aj ťažiskové úlohy za celkové regióny, čo nesmierne prispelo k identifikácii s CENTROPE a viedlo k delbe práce, podporujúcej spolupatričnosť.

Zapojenie verejných a súkromných aktérov

Europa Region Mitte
Středoevropský region
Stredoeurópsky región
Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Kooperačný manažment v rámci CENTROPE funguje ako poradenská a koordinačná platforma a súčasne aj ako servisná a koordinačná štruktúra, poskytujúca podporu a impulzy pri ďalšom rozvoji celého regiónu. Je zostavený tak, aby sa na ňom aktívne podieľali a podporovali ho verejné aj súkromné inštitúcie a iní záujemcovia. Podstatná časť aktivít je zameraná na oboznámenie obyvateľstva aj medzinárodnej verejnosti s úlohami a pridanou hodnotou Stredoeurópskeho regiónu.

Inštitúcie CENTROPE

Konferencia CENTROPE pod gesciou zúčastnených krajinských hajtmanov, županov a starostov predstavuje riadiace politické grémium Stredoeurópskeho regiónu. V jej rámci sa prijímajú zásadné rozhodnutia o úlohách a aktivitách spolupráce. Okrem toho sa určujú strednodobé ciele rozvoja CENTROPE a uzatvárajú dohody o kooperačných záväzkoch. Voči európskej úrovni vystupuje konferencia ako „hlas“ CENTROPE a uľahčuje tým realizáciu centrálnych projektov, podporovaných EÚ. Činnosť konferencie CENTROPE sa opiera o poradné zbory CENTROPE, to znamená o odborné poradné, pracovné a rozvojové grémiá. Organizačne a koordinačne ju podporuje infraštruktúra sekretariátu.

8.2 CENTROPE 2006 – Budúcnosť na dosah

V roku 2006 už výrazne pokročilo vypracovávanie spoločných perspektív pre budúcnosť Stredoeurópskeho regiónu, rozvinuté sú aj základné štruktúry pre decentrálne a súčasne nadregionálne organizovaný kooperačný manažment. Široká verejnosť však vie ešte primálo o hĺbke spolupráce a o tom, aké šance vyplývajú z aktívneho zapojenia. Aj médiá o týchto úspechoch informujú iba izolovane. Preto sa v rámci projektu CENTROPE uskutočnia početné aktivity na sprostredkovanie plastického obrazu CENTROPE obyvateľstvu, čo mu umožní uvedomiť si Stredoeurópsky región.

Zdôraznenie budúcich perspektív

Zodpovední politici a odborníci z oblasti hospodárstva, vedy, kultúry, spoločnosti, vzdelávania a životného prostredia sa intenzívne zaoberajú možnosťami rozvoja Stredoeurópskeho regiónu. Je zrejmé, že na využitie potenciálu a rast konkurencieschopnosti je potrebná dobre organizovaná cezhraničná kooperačná štruktúra.

Kooperačný manažment: Nutnosť a výzva

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

V rámci toho však partnerov zo štyroch čiastkových regiónov očakávajú aj veľké výzvy v dôsledku často veľmi rozdielnych právnych kompetencií, autonómií v rôznych oblastiach a daných možností financovania. Existujú aj obavy, že často aj tak veľmi komplexné rozhodovacie štruktúry v rámci čiastkových regiónov budú ešte viac skomplikované a zaťažené interregionálnymi koordináčnymi procesmi. V neposlednom rade treba zohľadniť aj nadradené národnoštátne záväzky, ktoré nie vždy možno jednoducho zosúladiť s interregionálnymi dohodami a cieľmi. Napriek tomu je vznik CENTROPE takmer nevyhnutným vývojom v rozšírenej Európe, a pre všetkých účastníkov jednoznačne prevládajú možné prínosy koordinovanej perspektívy.

Vôľa k spoločnému postupu

8.3 Perspektíva rozvoja „Komunikácie a kooperácie“ CENTROPE

Kooperácia začína komunikáciou. V cezhraničnom regióne vzniká interkulturálna a medzinárodná komunikácia iba vzájomnou výmenou názorov, vzájomným učením sa, kontinuálnou spolupracou, rozvíjaním kontaktov medzi rôznymi aktérmi a inštitúciami, ako aj vytváraním nových platforiem a sietí.

Pri kooperácii je nutná komunikácia

Dlhodobý ošoh pre región rastie spolu so stupňom jeho známosti. Preto CENTROPE pracuje na budovaní nezameniteľného imidžu, aby sa dostala do hláv, ale aj sŕdc ľudí v regióne. Nové, celoregiónové sebavedomie je predpokladom toho, aby mohla CENTROPE úspešne vystupovať a získať medzinárodný vplyv. To je však možné iba vtedy, ak obyvateľstvo rozpozná a aktívne využije možnosti a výhody tohto priestoru spolupráce. Práve médiá hrajú dôležitú úlohu pri uvedomovaní si novej regionálnej identity, ktorá nenahrádza, ale prekrýva a pozitívne dopĺňa existujúce príslušnosti.

Imidž a sebavedomie

Nevyhnutné je posilnenie interregionálnej komunikácie. Vhodné štruktúry regionálnej spolupráce treba vyvinúť v súlade s aktuálnym stavom spolupráce v jednotlivých tematických oblastiach, avšak bez toho, aby sa pritom stratili zo zreteľa ciele a vízie budúcnosti CENTROPE.

Hlavné motívy pre spoluprácu v CENTROPE

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

centrope
CENTRAL EUROPEAN REGION

Multilaterálna kooperačná prax, zvolená pre CENTROPE, ba mala vychádzať z nasledujúcich piatich hlavných motívov:

1. Kooperácia prebieha iba v tých oblastiach a tematických okruhoch, ktoré príslušní partneri definovali ako spoločnú potrebu a záujem a ktoré môžu v dôsledku spolupráce priniesť osov všetkým..

Pridaná hodnota a záujmy

2. Nie všetky úlohy a témy musia byť nutne spracovávať všetci partneri spoločne, je potrebné rozlišovať rôzne úrovne spolupráce (región-región, mesto-mesto, región-mesto atď.). Aj bilaterálne opatrenia však musia zapadať do celkovej koncepcie CENTROPE a byť včas prístupné všetkým partnerom.

Funkčnosť a transparentnosť

3. Štruktúra spolupráce umožňuje aktívnu účasť a podporu zo strany verejných, ako aj súkromných inštitúcií a investorov.

Veci verejné a súkromné

4. CENTROPE nenahrádza žiadnu z existujúcich lokálnych a regionálnych inštitúcií/územných korporácií, ale slúži im (politicky aj odborne) ako poradná a koordinačná sieť v určených oblastiach, ako aj pri ďalšom rozvoji kooperačných agend.

Poradenstvo a koordinácia

5. CENTROPE sústreďí podstatnú časť vlastných aktivít na oboznamovanie domácej aj medzinárodnej verejnosti s cieľmi, úlohami a pridanou hodnotou Stredoeurópskeho regiónu a uskutoční potrebný marketing.

Komunikácia a marketing

V prvej etape projektu CENTROPE bolo jednoznačne preukázané, že existuje potreba komunikácie v rámci čiastkových regiónov na základe funkčných pracovných štruktúr. Decentrálna koordinácia v jednotlivých čiastkových regiónoch je predpokladom plodnej transregionálnej kooperácie. Preto je zámerom etablovať vo všetkých štyroch čiastkových regiónoch silné pracovné a koordinačné štruktúry CENTROPE, ktoré spolu vytvoria základ multilaterálneho kooperačného manažmentu v rámci CENTROPE so sieťovou štruktúrou.

Prepojený kooperačný manažment, ukotvený v čiastkových regiónoch

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info

8.4 Agenda CENTROPE „Komunikácia a spolupráca“

- **Vybudovanie kooperačného manažmentu CENTROPE v čiastkových regiónoch**
Územné korporácie štyroch čiastkových regiónov z obsahového aj operatívneho pohľadu vytvoria a skoordínujú svoje vlastné zámery spolupráce vo vzťahu k CENTROPE. Týka sa to predovšetkým otázok účinnej komunikácie s okolím, zosúladenia s programovým obdobím EÚ 2007-2013, akčných plánov a plánov opatrení, ako aj získavania ďalších inštitucionálnych a podnikových partnerov.
- **Nadregionálny kooperačný manažment v rámci CENTROPE**
Z pracovných a koordinačných štruktúr čiastkových regiónov vychádza nadregionálne fungujúci kooperačný manažment, ktorý zodpovedá za celkový výkon CENTROPE a jej projekty.
- **Vybudovanie identity**
V rámci početných akcií bude obyvateľstvo oboznámené s CENTROPE a s cieľmi a prínosmi spolupráce. Namiesto snahy zredukovať región na „najmenšieho spoločného menovateľa“ spoločných vecí, sa naopak informuje o zvláštnostiach čiastkových regiónov a tak sa vytvára vedomie rôznorodosti v Stredoeurópskom regióne. Súťaž s mottom „Región tisícky zvláštností“, vytvorenie voľnočasovej a turistickej trasy „Route CENTROPE“, spájajúcej známe pamätihodnosti a menej známe „tajné tipy“, kreatívne súťaže pre deti a mládež, a množstvo iných aktivít v oblasti umenia, športu či gastronómie môžu prispieť k posilneniu identifikácie so Stredoeurópskym regiónom. Lepšia ponuka výučby jazykov susedných krajín rozhodujúcou mierou prispeje k vzniku nových kontaktov a sietí.
- **Spolupráca médií**
Pre médiá v CENTROPE by sa malo stať čoraz väčšou samozrejmosťou spravodajstvo o ostatných regiónoch. Prostredníctvom správ z oblasti športu, kultúry či dennej kroniky, ako aj správ o každodenných a pozitívnych skúsenostiach, ktoré uľahčujú všedný život spolupráce, sa vytvorí pocit „neohraničeného“ stretávania sa v najširšom zmysle slova. Umožní to stále väčšia prepojenosť médií (až po zriadenie spoločných rozhlasových alebo televíznych staníc) a odborníkov na komunikáciu, ako aj zlepšenie rámcových podmienok vytvorením platforiem a poskytnutím finančných prostriedkov.
- **Značka CENTROPE**
CENTROPE sa má stať značkou regiónu a posilniť ho v medzinárodnej konkurencii. Čo najširšie použitie značky má zabezpečiť vysoký stupeň známosti značky. Cieľom je, aby pokiaľ možno každý poznal CENTROPE a spájal región štyroch krajín s predstavou tejto značky.

Europa Region Mitte

Středoevropský region

Stredoeurópsky región

Közép-Európa Régió

Consortium CENTROPE:
ECO PLUS
Europaforum Wien
Regional Consulting
WIBAG
WWFF

on behalf of:
the Federal Provinces of
Burgenland
Lower Austria
Vienna

Project Office CENTROPE:
Europaforum Wien
Rahlgasse 3/2
A-1060 Vienna
T +43-1-5858510-0
F +43-1-5858510-30
office@centrope.info
www.centrope.info